

University of the Sunshine Coast
Queensland, Australia

APN
ASIA-PACIFIC NETWORK FOR
GLOBAL CHANGE RESEARCH

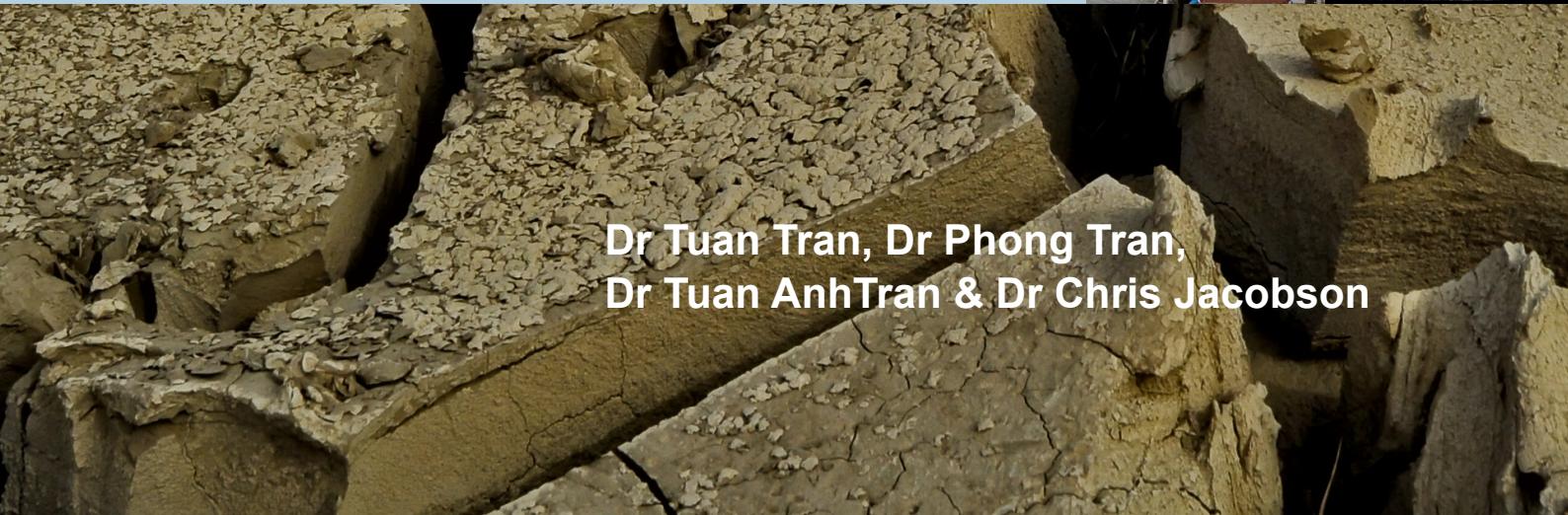
COMMUNITY RESILIENCE ASSESSMENT AND CLIMATE CHANGE ADAPTATION PLANNING:

A VIETNAMESE GUIDEBOOK

**Dr Tuan Tran, Dr Phong Tran,
Dr Tuan Anh Tran & Dr Chris Jacobson**

CITATION

Tran, Tuan., Tran, P., Tran, T.A. and Jacobson, C. 2016. Community resilience assessment and climate change adaptation planning: A Vietnamese Guidebook. University of the Sunshine Coast; Maroochydore, Australia.

ISBN 10: 1-925476-04-9, ISBN-13: 978-1-925476-04-0

ACKNOWLEDGEMENT

The project was funded by the Asia Pacific Network for Global Change Research, grant no. CAF2015-RR18NSY-Jacobson

A sister publication covers similar Cambodian work, and we thank the broader project team for their contributions, including HE Emtotim Sieng, HE Terry Trethowan, Mr Kim Nong, Mr Nguon Chanseng, Prof Patrick Nunn and Prof Tim Smith.

We would also like to thank project participants and collaborators for their support and contributions, including representatives from provincial authorities of Thua Thien Hue Province, Vietnam and participants in Thuy Thanh Commune, Huong Thuy town, and participants in Vinh Hai commune, Phu Loc district.

CONTENTS

This guide is produced in both English and Vietnamese to enhance its uptake and application in other contexts. It is designed to be simple and easy to use, and is therefore brief in nature.

CITATION	i
ACKNOWLEDGEMENT	i
1. INTRODUCTION	1
1.1. What's the issue?	1
1.2. Key terms	2
1.3. What makes this toolkit different?	2
1.4. Guide structure	3
2. COMMUNITY CLIMATE RESILIENCE ASSESSMENT	
TOOL GUIDELINES	5
2.1. Purposes and scope	5
2.2. Structure	5
2.3. Refining the tool to context	6
2.4. Who, when and how	6
3. POLICY DIALOGUE	13
3.1. Benefits	13
3.2. Preparing for the dialogue	14
3.3. Dialogue agenda and discussion	14
4. THUY THANH COMMUNE REPORT	19
4.1. Introduction	19
4.2. Context	19
4.3. Framework reviews	20
4.4. Community resilience	21
4.5. Adaptation options	23
5. VINH HAI COMMUNE REPORT	25
5.1. Introduction	25
5.2. Context	25
5.3. Framework discussion	26
5.4. Community resilience	27
5.5. Adaptation options	29

1. Giới thiệu	31
1.1. Vấn đề là gì?	31
1.2. Những khái niệm	32
1.3. Cái gì làm cho Bộ công cụ này khác biệt?	32
1.4. Cấu trúc bản hướng dẫn	33
2. Công cụ đánh giá Khả năng chống chịu của cộng đồng trước biến đổi khí hậu	35
2.1. Mục đích và phạm vi	35
2.2. Cấu trúc Bộ Công cụ	35
2.3. Hiệu chỉnh công cụ phù hợp với bối cảnh	36
2.4. Ai, ở đâu và bằng cách nào?	36
3. Đổi thoại chính sách	43
3.1. Lợi ích	43
3.2. Chuẩn bị cho đổi thoại chính sách	44
3.3. Chương trình đổi thoại và thảo luận	44
4. Báo cáo xã Thủy Thanh	49
4.1. Giới thiệu	49
4.2. Bối cảnh	49
4.3. Đổi thoại chính sách	50
4.4. Khả năng chống chịu của cộng đồng	51
4.5. Các lựa chọn thích ứng	53
5. Báo cáo xã Vinh Hải	55
5.1. Giới thiệu	55
5.2. Bối cảnh	55
5.3. Đổi thoại chính sách	56
5.4. Khả năng chống chịu của cộng đồng	57
5.5. Các lựa chọn thích ứng	59
APPENDIX 1: Tools to support community resilience assessment	61
Phụ lục 1 : Công cụ hỗ trợ đánh giá khả năng chống chịu của cộng đồng	69

1. INTRODUCTION

This guide provides a simple tool for the rapid assessment of community resilience and adaptation option identification. It is structured around four key community development outcomes (quality livelihoods and environment, adequate infrastructure, community self-reliance and responsiveness to climate and disaster impacts). Undertaking the assessment and policy dialogue will help to:

- Identify priority needs for improving community resilience
- Identify barriers and opportunities for climate resilient development
- Encourage communication across government departments and between government NGOs and donors about climate change impacts and effective adaptation
- Identify integrative and locally relevant adaptation options

The guide is developed for provincial and commune leaders and NGOs requiring a cost-effective way to support climate resilient development planning, without detailed vulnerability assessment.

1.1. WHAT'S THE ISSUE?

The extent that rural communities in the Asia-Pacific region are prepared for the effects of climate change on their livelihoods is largely unknown. Many areas (including Central Vietnam and Cambodia's Tonle Sap region) face moderate to high levels of climate change vulnerability, stemming from increased exposure to hazards (storms, floods and drought) and low levels of adaptive capacity. Addressing the impacts of climate change requires management responses to climate-related hazards and longer-term trends that consider impacts across all development outcomes.

Research on climate change adaptation has focussed on understanding how vulnerability arises from exposure to climate risks, sensitivity to their impacts and capacity to adapt. However, these analyses fail to integrate climate change vulnerability with the broader aims of community development. By way of contrast, concepts of community resilience consider the resources a community has to address multiple stresses and the processes used to mobilise or access those resources. Assessments of community resilience can identify communities that have sufficient resources (assets, knowledge, skills, resources, plans and governance) for adaptation and development, and communities that require assistance to develop them.

1.2. KEY TERMS

- **Climate hazards** include a range of climate change impacts (e.g. droughts, floods, storms and sea level rise). The onset can be rapid (e.g. storms) or slow (e.g. a later, shorter and more intense rainy season).
- **Exposure** is the likelihood of experiencing a particular hazard (e.g. coastal communities are exposed to the risks of sea level rise)
- **Sensitivity** is the amount of impact likely to arise from the risk (e.g. by having weak houses)
- **Adaptive capacity** is the ability to reduce sensitivity (e.g. by building stronger houses) or exposure (e.g. by re-locating houses)
- **Vulnerability** is a combination from exposure and sensitivity (e.g. poor people live in weaker houses)
- **Community resilience** is the resources a community has and the ability to access and mobilise them to address all development needs, not just to respond to climate hazards
- **Adaptation planning** involves actions that support a community to respond to climate hazards and reduce risk exposure, by decreasing sensitivity, building capacity and enhancing resilience

1.3. WHAT MAKES THIS TOOLKIT DIFFERENT?

Many tools exist for vulnerability assessment and community based adaptation planning and some are emerging for assessing urban resilience. However, these often require significant experience and resources to undertake due to their complex nature and/or reliance on detailed quantitative monitoring that may not exist or may be too expensive to undertake. Our aim was to develop a rapid community resilience assessment toolkit, with a climate focus, to address this gap.

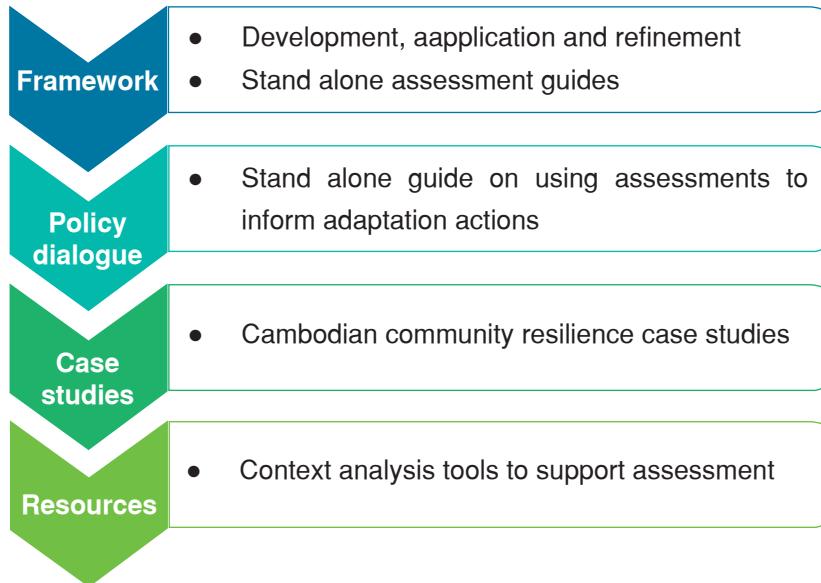
Our toolkit (i) is focussed at the commune and provincial scales, to support consideration of climate impacts and management options in policy and planning across all aspects of development, and (ii) is simple, yet informative and cost efficient, for use by provincial and commune governments and NGOs as part of regular planning processes. We acknowledge at the outset that many communities must adapt to climate change without having detailed information to inform their adaptation choices. While robust technical information may be desirable, many communities lack resources for this. We based our tool on the assumption that providing simple structured dialogue can be effective in supporting decisions in the absence of technical information.

Policy dialogue processes like those included in our guide engage community, government and other stakeholders in (i) understanding community issues, (ii) promoting shared understanding of problems, (iii) identifying existing programs that could benefit communities, (iv) increasing co-operation, and (v) developing novel and transformative solutions to issues communities face.

For a community of around 600 households, the assessment and dialogue process involves 7-10 days active engagement with communities, plus time for engagement planning, analysis and reporting.

1.4. GUIDE STRUCTURE

With this in mind, we reviewed more than 10 existing community resilience and vulnerability assessment guides, developed a structured assessment system based on the management cycle (as endorsed by IUCN WCPA), and tested and refined the tools within it in both Cambodia and Vietnam to demonstrate its utility.

Provincial-level workshop at Hue College of Economics in November 2015

2. COMMUNITY CLIMATE RESILIENCE ASSESSMENT TOOL GUIDELINES

2.1. PURPOSES AND SCOPE

This tool was designed as a rapid assessment tool for community resilience, that can be used (1) to support climate adaptation planning across government departments, and (2) articulate commune needs to a variety of stakeholders, including provincial government and Non-Governmental Organisations. It does not replace the need for more detailed monitoring of climate or climate impacts, nor does it provide the depth of assessment offered by vulnerability impact assessment processes such as Care's CVCA tools (<http://careclimatechange.org/tool-kits/cvca/>). However, in the absence of detailed monitoring, it provides useful information that can be gathered at low cost without significant expertise, and therefore fills a critical information gap many government officials have.

Focus group discussion at Thuy Thanh Commune in January 2016

2.2. STRUCTURE

The tool was developed after reviewing more than 10 existing community resilience assessment toolkits, and refined through policy workshops in Vietnam and Cambodia. Its structure involves key development outcome themes that are important for all local and provincial governments: Livelihoods and environment; Infrastructure; Community; and Climate and Disaster Management. We pose questions relating to assets/resources, plan quality, plan implementation and governance that affect the standard of outcomes delivered. The rating system may seem subjective, but forces participants to discuss issues, what would enhance their ratings and what would reduce them; it therefore supports a social-learning based approach to climate adaptation planning. Most importantly, all Commune leaders and council staff involved felt the tool provided a quick and accurate assessment of the status of development and resilience in their communities, and said they learnt a lot from the exercise.

2.3. REFINING THE TOOL TO CONTEXT

Additional questions can be added to the set here, or removed from it. In Vietnam, governance questions were expanded to include collaboration, engagement and information sharing. In Cambodia, these were largely seen as one-in-the-same, although it was considered important to distinguish whom this was occurring between (various combinations of commune government and provincial government, NGOs and the community itself). In Vietnam, housing quality was of concern but not in Cambodia, whereas questions about energy infrastructure were not relevant in some Cambodian communities. Likewise, increased flooding vulnerabilities related to poor city planning were of concern in Vietnam, but not in Cambodia.

Existing information can be used to make a preliminary assessment using the tool. In Cambodia, a lack of existing information meant we also conducted (1) a scaled back VIA (using Care's assessment tool and UN FAO's vulnerability assessment tool) and prioritisation matrices (extended from the University of the South Pacific's Integrated Climate change and Disaster Risks Community Planning Toolkit), and (2) household surveys on migration, food security and social consequences. The latter was particularly important given that we knew from previous experience that migration was a common response to climate change impacts. We were therefore able to introduce relevant issues for consideration during commune self-assessment.

2.4. WHO, WHEN AND HOW

This exercise requires a strong facilitator and takes about about a day to complete.

Who? The tool is designed to be conducted at the commune scale - commune council members, leaders of community groups and village leaders should be invited. Additional discussions can be held with vulnerable groups such as women and poorer people if a less threatening setting is considered more conducive to gaining diverse perspectives. If additional discussions are not held, then these people should be specifically encouraged to contribute in the full group setting.

Participants assessed the community resilience indicators at Thuy Thanh Commune in January 2016

Why? The purpose of the exercise should be explained.

The purpose is to understand how communities respond to climate change, and identify ways to improve these responses. We call this community climate resilience.

Community resilience involves both resources a community uses to cope in times of crisis between times of crisis (e.g. storing additional money, disaster centres), and how they are accessed (e.g. social networks). A community with high resilience has a diverse economy and lots of social activities and connections that make it self-reliant when facing a disaster. When an unexpected disaster does come, it is able to cope, and it also able to take actions to reduce the impact of a similar disaster in the future.

When? Timing is less important, although our participants noted the exercise was particularly useful for commune investment planning.

How?

Explain to participants

We are now about to ask some open questions about community development and climate adaptation. We are going to ask you to score how well things are done in the province, and justify your score too. We ask you to focus on the time between the start of the last major climate hazard (e.g. drought, flood) and now.

A large printed table should be made, so participants can score their responses and write justification.

The scoring system needs to be explained to participants. A green means no problem, a yellow means that there is a little room for improvement, an orange means quite a significant issue, and a red means a major issue. Ask participants to score each question and to justify their scores. If they ask for prompts, give them high and low scoring examples. To promote discussion, ask what would be needed to score better or worse. Make sure you take notes of the reasons for the scores, as this will inform adaptation options.

There may be some confusion about why qualitative scoring is being used. If this occurs, explain that qualitative forces them to discuss how well they are doing things, and why. In short, it starts a dialogue about resilience that can be useful in thinking about how resilience could be improved.

To conclude, overall responses should be summarised - What was the biggest concern of the four outcomes? What factors most affected outcomes? What key issues or adaptation options emerged from discussions? Facilitators should explain that the feedback will be provided to provincial government so they can identify how they could respond.

Livelihoods and Environment

Component	Assessment question	Score justification	High score	Low score
Inputs	A Do most community members have enough money after time of crisis/stress?	Most people have strategies in place to maintain livelihoods during crises (e.g. setting money or food aside)	No-one has enough strategies in place to cope during crises	
	B Do most community members have sufficient social networks to support income security?	Most people have sufficient networks within the district to increase household income	Household income is decreasing and debt is growing for most families	
	C How easy is it for community members to shift to an alternative livelihood?	Community members can easily find alternative jobs or business opportunities in the area	It is difficult to find alternative income sources and most parents and or families must migrate for work	
Planning	D Is the planning responsive to community needs?	Commune and or provincial plans address these issue and it reflects the top priorities of the commune	Commune and or provincial plans do not address these issues	
	E Will land use planning reduce vulnerability?	Land use plans do reduce vulnerability from flooding, storms etc.	Land use plans increase vulnerability for many groups, not only the poorest or most marginalised	
	F Are there sufficient resources (financial, assets and knowledge) to implement the most important activities in plans?	We have all the resources we need for top priority activities that will build sustainable livelihoods	We have no resources to support sustainable livelihoods	
Outcomes	G How would you rate the quality of the natural environment ?	The environment is high quality and it seems to be staying that way	The environment is medium to low quality and things are getting worse	
	H How would you rate the level of economic development ?	Economic development is growing, as evidenced by jobs, housing quality and services available	Economic development is bad, evidenced by fewer jobs, less food, more debt and more migration	

Infrastructure

Component	Assessment question					Score justification	High score	Low score
Inputs	A Sufficient access to water					Most people have access to affordable services, including in times of crisis	Few people have access to affordable water, especially in times of crisis	
	A Sufficient access to medical facilities							
	A Sufficient access to quality housing							
	A Sufficient access to transport networks							
	A Sufficient access to energy							
Planning	B Are plans responsive to commune infrastructure needs?					Commune and or provincial plans address these issue and it reflects the top priorities of the commune	Commune and or provincial plans do not address these issues	
	C Does infrastructure development avoid increased vulnerabilities (e.g. from choices where to build roads)?					Infrastructure development considers potential climate related impacts on people that might result because of its design	Infrastructure development does not consider potential climate related impacts on people that might result because of its design and makes many more vulnerable	
	D Are there sufficient resources (financial, assets and knowledge) to implement the most important activities in plans?					We have all the resources we need for top priority activities that will meet community infrastructure needs	We have no resources to support community infrastructure needs	
Outcomes	E Does infrastructure meet community needs for now and the future?					Infrastructure meets the most important livelihood, community and crisis response needs, now and in the foreseeable future	Infrastructure fails to meet livelihood, community and crisis response needs	

Community

Component	Assessment question	Score justification	High score	Low score
Inputs	A Do you have access to affordable food in crisis?		Most people have access to affordable food, including in times of crisis	Few people have access to affordable food, especially during times of crisis
	B Do community groups contribute to effective management of climate shocks and stresses?		Community groups and networks exist and they support each other during and after climate events (e.g. drought)	Community groups and networks exist and they support each other during and after climate events (e.g. drought)
Planning	C Does enough information it needs to support community planning ?		The commune and provincial government has a good understanding of different groups within the commune and their needs	The commune and provincial government has some understanding of different groups within the commune but struggles to identify their needs
	D Are there sufficient resources (financial, assets and knowledge) to implement the most important activities in plans?		We have all the resources we need for top priority activities that will build community self-reliance	We have no resources to support community self-reliance
	E Does government activities address the needs (e.g. housing, health, clean water) of the most vulnerable people ?		Commune and or provincial plans address these issue and it reflects the top priorities of the commune	Commune and or provincial plans do not address these issues
Outcomes	F How self-reliant is the village/commune?		Identity, social networks and skills support a community dynamic that is usually self-reliant during crises and afterwards	The community is not self-reliant

Climate Change and Disaster

Component	Assessment question	Score justification	High score	Low score
Inputs	A Is the disaster early warning system appropriate?	An effective disaster warning system exists	The disaster warning system is ineffective	
	B Does up to date information on climate hazards and vulnerability exist at the commune scale?	Up to date information on climate hazards and vulnerability is available at the commune scale	Little up to date information on climate hazards and vulnerability is available at the commune scale	
	C <i>Are the implications of this information understood by community members?</i>	The community has a sound understanding of climate change and adaptation options	The community understands neither climate change nor adaptation options	
Planning	D <i>Are plans responsive to commune to climate hazards?</i>	Commune and or provincial plans address these issue and it reflects the top priorities of the commune	Commune and or provincial plans do not address these issues	
	E Are there sufficient resources (financial, assets and knowledge) to implement the most important activities in plans?	We have all the resources we need for top priority activities that will build climate resilience	We have no resources to support climate resilience	
Governance	F Do organisations engaged in climate change and disaster management roles actively collaborate to address overlapping issues?	Government and NGOs meet regularly and their activities are integrated to ensure clear links between disaster risk reduction and climate adaptation	There is little or no collaboration between these two roles	
Outcomes	G How well does the community manage climatecrises (e.g. floods) and slow impacts (e.g. sea level rise)?	The community is resilient to both impacts associated with less dynamic shifts in climate (e.g. changes in monsoon season timing) and to climate crises (e.g. flood)	The community does not appear to be resilience at all	

Governance

Component		Assessment question				Score justification	High score	Low score
Collaboration	A1	Thinking about the last major flood or drought, how effective was the collaboration between... Community and Commune Council					Collaboration between all groups is inclusive and constructive, ensuring everything is managed appropriately	A lack of collaboration has limited the ability to manage the most important things in the commune
	A2	Commune Council and District and or Province						
	A3	Commune Council and NGOs						
Engagement	B1	Thinking about the last major flood, what level of engagement do relevant stakeholders have in decision-making?					There is excellent community engagement in commune decisions	There is no community engagement in any decisions
	B2	And how does that compare to non-flood events?						
Information sharing	C1	Thinking about the last major flood event, what level of information sharing occurred between... Community and Commune Council					Information sharing ensured everything (Livelihoods, environment, infrastructure and community needs) is managed appropriately	A lack of information sharing has limited the ability to manage the most important things in the commune
	C2	Commune Council and District and or Province, and NGOs						
	D1	And how does that compare to non-flood events for information sharing between... Community and Commune Council						
	D2	Commune Council and District and or Province, and NGOs						

3. POLICY DIALOGUE

We recognised early that climate change adaptation requires an integrated approach to support, funding and co-ordination. We developed a policy dialogue process to both verify results and have a practical outcome that addresses these issues, involving government officials, NGOs and key scientists and community members.

3.1. BENEFITS

Our dialogue process has the following benefits (identified by participants):

- *It raises awareness of the broad and inter-connected nature of climate change impacts*, particularly to the social realm (e.g. drought leading to failed crops leading to debt to micro-finance organisation leading to migration leading to youth missing school to tend to crops).
- *It raises awareness of commune issues with provincial government, NGOs, donors, local universities, etc.* Sometimes, information flows between these groups are not as good as they could be, and co-ordinated responses are missing. Community participation also empowers community to raise and discuss the significance of their issues. For example, the need for commune-commune dialogue on irrigation canal management.
- *It identifies opportunities for adaptation that exist within current programs and enhances self-reliance.* If a community becomes accustomed to receiving a certain type of support from an agent (government, NGO etc.) they may not ask for other support, or know what other options they may benefit from; these can often be very cost effective adaptation options. This process breaks those barriers. Analogy: If a child has always received candy, they may ask for candy from you, without (for example) knowing you have bananas, chicken, or rice, or that these alternatives are a more substantive meal. An example from our workshops was discussion around opportunities for youth peer-to-peer and teacher-led education in schools in the evenings, for students who missed school classes due to family livelihood responsibilities and were felt stigmatised because of this.
- *It can create transformative adaptation options once immutable barriers are identified.* In any situation, some issues are difficult to resolve, because of barriers such as lack of funding for irrigation development, or trade barriers. The workshops can help to discuss these, and therefore discuss ways to work around or within these to alleviate impacts. For example, trade barriers from only being serviced by one produce trader can be overcome with good market information, or co-operative to bargain for improved produce price or to avoid market over-saturation by agreeing on crop harvesting times.

The policy dialogue also has the following additional benefits:

- It provides a tool for planning, identifying issues of comparative strength and need within a community, which can easily be shared with planners, NGOs and other potential donors.
- It can be used as a tool to adapt activities and improve outcomes.
- It provides a cost and time efficient means of tracking community development over time.

3.2. PREPARING FOR THE DIALOGUE

First, review the community resilience assessment and prepare a summary of scores and issues under each outcome. A two to three page summary of key points under each heading (like the summaries provided in this guide) should be prepared. Facilitators can then start to identify potential adaptation options, based on their knowledge of existing programs, resources, NGOs etc. who are operating in the province. These can be used as prompts during the dialogue.

Second, identify and invite potential participants, including NGOs, donors and Universities who may be able to identify solutions based on existing programs or novel solutions to issues identified. This could include the following types of groups:

- Department of Environment
- Department of Planning
- Department of Water Resources
- Department of Women's Affairs
- Department of Youth Affairs
- Department of Agriculture
- Department of Rural Development
- NGOs
- Donors, e.g. Rotary
- Scientists/Universities

Focus group discussion at Vinh Hai Commune in April 2016

3.3. DIALOGUE AGENDA AND DISCUSSION

Step 1

The dialogue takes around 6 hours. It should begin with an introduction to purpose: to review findings and identify actions that could strengthen climate change adaptation and disaster management in the commune, following by participant introductions and an overview of activities already conducted. Allow around 45 minutes for this.

Step 2

Discuss key findings. The simplest way to use of community resilience tool is to summarise the scores in a table, as follows:

	Livelihood and environment	Infrastructure	Community	Climate and disaster management
Inputs and information	Orange	Green	Green	Yellow
Planning scope and effectiveness	Yellow	Yellow	Green	Green
Funds to implement plans	Orange	Orange	Orange	Orange
Governance: Collaboration				
Engagement				
Information sharing				
Outcomes	Orange	Yellow	Yellow	Orange

Care needs to be taken to explain the table in sufficient detail:

- Explain the columns by describing the key outcomes (sustainable development, infrastructure to support development, community self-reliance and effectively addressing climate change and managing disasters);
- Explain the rows - these are all things that affect the ability to achieve outcomes - and explain and give examples of questions that were asked for each of these;
- Explain the scoring system - what each colour means, and that the commune involved in the assessment had to justify why they gave the colour they did and not another colour, for example why they gave an orange not a yellow or red;
- Given an example of question, score and justification; and
- Ask for clarification about what was done. Be ready to justify the use of scoring (this is a rapid and cost effective option, the people know their communities best, the system is supported and used by many other organisations like IUCN for assessing protected area management, assessment was made using all available information, and additional information can be collected if need be).

This step can take around 20-30 minutes.

Step 3

After general comments have been taken, proceed to discuss each outcome area, beginning with the most problematic. In the example, these are livelihood and environment, and climate and disaster management. Briefly explain key questions and the justification provided during the assessment. Key drivers of these can also be identified, and discussion notes can be reviewed to identify the reasoning. If more than one group completed the assessment (as per our Vietnamese case studies), then any differences in perspectives can be discussed. It is a good idea to let community representatives present issues, so that they can answer any subsequent questions. This step can take around 20-30 minutes for each outcome.

Step 4

Discuss potential means to address the issues for each outcome. The community may need to be prompted, using the following questions and or previously prepared materials. The discussion can be quite broad ranging, lasting 30-60 minutes. Potential discussion points:

1. What provincial / NGO / University projects exist that are relevant to addressing issues identified/low scores?
2. What would need to occur to enhance a particular score?
3. Are existing planned activities likely to improve scores? if they are not, why would/should they be undertaken?
4. What drivers of the issues can and cannot be easily changed?
5. How should structural barriers be addressed? For example inputs (funding allocation), planning, and governance procedures.

Facilitators should be careful to:

1. Re-iterate that the purpose is to understand the factors affecting the score, identify existing programs or novel ideas to address issues uncovered, think about low cost options or alternative non-monetary resources (skills, knowledge, etc.) that could address the issues;
2. Steer conversation away from blaming either commune or province for not doing their job, by saying that the purpose is to find simple solutions and ways to work together;
3. Ensure different stakeholders represented are involved and can see how they could contribute towards solutions; and
4. Watch for inter-connected ideas; when discussion strays to another outcome area let it run for a few minutes and then say you will make a note and ensure that the point is discussed when that outcome's results are presented.

At the end of the discussion, the facilitator should ask participants for and record linked problem and adaptation action statements, noting who might be able to implement them. An A3 sheet can also be left on the table for individuals to record potential options, or the facilitator can summarise what they have heard and request feedback.

Repeat steps 3 and 4 for the other outcome areas.

Provincial-level workshop on community resilience at Hue College of Economics in November 2015

Step 5

Conclude the overall discussion by:

- Summarising the most poignant overall issues, the adaptation actions identified to address them, and who could be involved;
- Stating where further research and or monitoring is needed;
- Suggesting a follow up process;
- Asking for any last feedback; and
- Thanking participants and explaining the next steps (circulation of notes etc.).

In Cambodia, we asked participants to summarise individually and share (time permitting) the following:

1. A key thing they learnt
2. One action they or their department/NGO could do to support adaptation
3. Whether they thought the process would be useful to others

The overwhelming response from our Cambodian dialogues (16 and 18 persons), was that the workshop provided excellent opportunity to learn about climate change impacts, good discussion about alternative livelihoods, identified avenues for enhanced co-operation and information sharing, helped identify the potential for self-reliance, and could easily be run by provincial government without external support.

4. THUY THANH COMMUNE REPORT

4.1. INTRODUCTION

This Asia Pacific Network for Global Change Research project aims "*to explore how understanding community resilience can support climate adaptation and disaster risk reduction planning*". The key output is a guide for rapid community resilience assessment that will support commune and provincial planning, especially where detailed monitoring and modelling may be cost-prohibitive.

Vietnamese fieldwork is co-led by the College of Economics (Hue University) and Institute for Social and Environmental Transitions (ISET), with support from the University of the Sunshine Coast(USC). We focussed on Vinh Hai and Thuy Thanh Commune, Thua Thien Hue province. Activities have included:

- Overview of commune context
- Preliminary policy dialogue on climate and disaster management
- Commune resilience assessment (with input from Government, Vulnerable and Wealthy groups)
- Final policy workshop

Representative of each group presented their group discussion outcomes on community resilience assessment

4.2. CONTEXT

Thuy Thanh is a peri-urban commune facing increased population pressure due to the growth of Hue City, with diversification from traditional agricultural livelihood, and pressure from competing land use and labour. As community diversifies, climate impacts also diversify and pressure community sectors and land use vulnerability in different ways. For example, the encroachment of urban development from the Hue city centre to former paddy field land has (covering about 72% of the total land) has meant that some farmers have become factory workers or small-service providers (i.e. street vendors, porters). Without professional skills and expertise, the transitioned farmers are mostly hired for unstable and/or low-paid jobs.

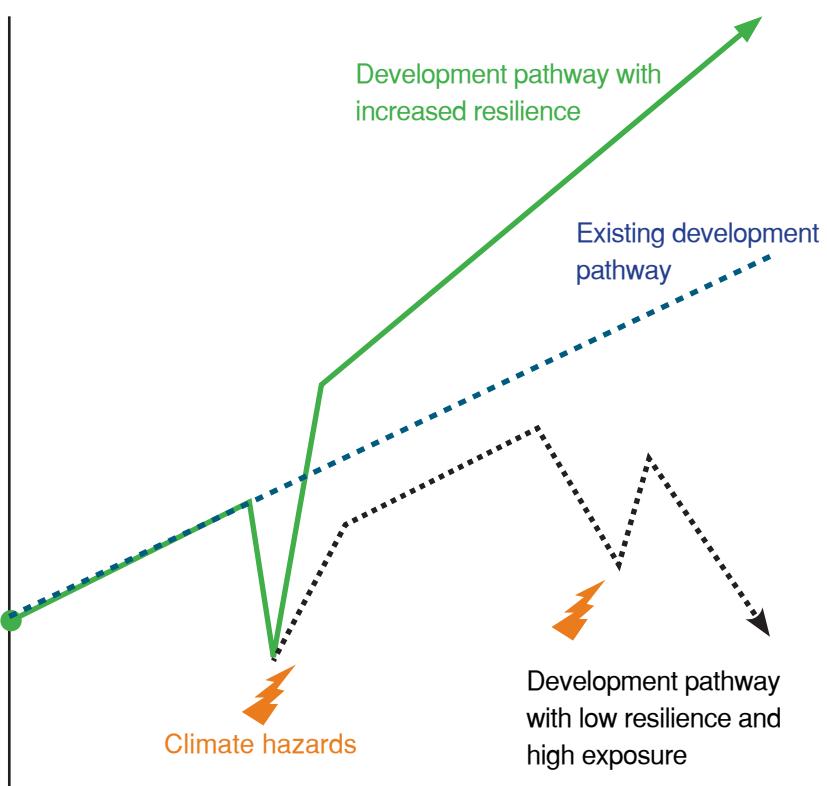
The commune is located in a low lying area that is considered as one of the flood retention and drainage places for Hue City. Some areas of the commune such as Lang Xa Bau or Thanh Thuy Chanh is deeply inundated, 1-2m water. Environmentally, the system of waste-water collection has not been built in the commune yet. People's awareness on environmental protection is still limited since they commonly dispose rubbish or solid waste into rivers or canals nearby.

4.3. FRAMEWORK REVIEWS

The first policy workshop involved representatives from: Hue University, Red Cross, Provincial government departments (Environment and Natural Resources, Environmental Protection, Tourism, Science and Technology, Construction, Agriculture and Research Development), Committee for Disaster Prevention ad Preparedness, Centre for Weather Forecasting, Centre for Rural Development, Sustainable Research and Development, Nordic Assistance, Hue Urban Environment and Protection, Hue Water Supply, Centre for Social Science and Humanities, and the Woman's Union.

The purpose of the workshop was to review the proposed framework and its alignment with existing provincial plans. Feedback was sought on the differences between resilience, capacity, coping and adaptation. Capacity is the ability we have to respond to climate hazards. If we respond like the shock absorber on a motorbike, then we are coping with the effect of a road with potholes (the potholes represent climate hazards). However, if we are resilient, then we would also think about the type of transport (motorbike or car), driving skills, and our ability to change the road surface. In combination, these things influence our development trajectory ad can help us to adapt in ways that are more meaningful (figure 1).

Figure 1: Development trajectories over time (toward improved development outcomes)

4.4. COMMUNITY RESILIENCE

Community resilience describes the resources a community has for development, and its ability to mobilise these to address issues such as climate change. We use a color system to identify the biggest issues for the community (Table 2 - green is good, red is bad) affecting different development themes: livelihood and environment, infrastructure, community and climate and disaster management. This helps to identify where adaptation needs to be targeted. Key points - including differences in responses between government, vulnerable ad wealthy groups - are discussed below. Our discussions incorporate comments and information provided during the policy workshop.

Table 2: Community resilience assessment summary

	Livelihood and environment	Infrastructure	Community	Climate and disaster management
Inputs and information				
Planning scope and effectiveness				
Funds to implement plans				
Governance: Collaboration				
Engagement				
Information sharing				
Outcomes				

Livelihoods and environment scored reasonably. Both outcomes and resources for managing livelihoods after disaster were higher than in rural Vinh Hai, reflecting the more diversified income sources in the commune. The peri-urban location of Thuy Thanh means that the urban job market is increasingly approaching the commune and offers its residents more and more employment opportunities.

Infrastructure scored highest overall in Thuy Thanh. Perspectives on outcomes were very mixed across the groups, lower for those wealthy members who perhaps rely more on infrastructure for their livelihoods. For example, a portion of wealthy members are the permanent staff of companies or factories outside the commune who use the commune's roads daily, while such roads are likely to be flooded when rainy season comes.

Community resources also scored reasonably. While the community rated resources for plan implementation more highly than rural Vinh Hai commune, overall outcomes were rated the same. This commune appears to have less of a diversity in vulnerability than in rural areas.

Climate and disaster management was rated the worst outcome in the commune. Government consistently rated both outcomes and engagement in climate change and disaster management activities higher than either vulnerable or wealthy community member. This suggests government needs better understanding about how climate and disasters are impacting on new and diversified livelihoods and community lives. For example, poor and extremely poor households usually have very limited capacity of self-reliance in responding to and recovering from natural disasters or many concepts of climate change and resilience building are still vague and not fully understood by people.

Governance Collaboration, engagement and information sharing were scored highly by all groups. In Vietnamese society generally and Thuy Thanh commune particularly, social relations and community ties are relatively strong, especially in misfortune (e.g. when natural disasters happen), and mutual help and support between people are very useful for local-level climate change adaptation planning and action. However, a lack of resource for implementation may hinder such efforts and more or less affect community resilience enhancement in practice.

Cross-cutting A comparison of self-assessments such as these must always be done carefully, as some groups may be more optimistic and expectations can vary. However, a comparison can help to understand drivers that might be affecting community resilience and development outcomes. Scores were quite similar between peri-urban and rural communes. Infrastructure development and governance were rated similarly. However, sufficiency of resources for community development planning was rated higher in the peri-urban commune, perhaps reflecting better access to services because of location nearer to Hue City. Livelihood development was also rated higher, with less impact from a lack of resources for disaster recovery. However, climate change and disaster management engagement and outcomes were rated lower. This suggests more advocacy is needed, given that the commune appears to be less vulnerable to climate hazards(for livelihood and infrastructure).

Participants wrote down their opinions to explain the score given to each indicator

4.5. ADAPTATION OPTIONS

Key adaptation planning considerations include:

(1) Unpack the perceptions about climate management

Greater understanding about the lower scores for active engagement in disaster and climate risk management, and reasons for lower perceptions of self-reliance is needed. The provincial government needs to understand and counter perceptions about climate impacts, provide understandable and applicable explanations of climate terms, how disasters are and should be managed (before, during and after) at local levels, and whose responsibility people believe each of these things are.

(2) Work more closely with vulnerable groups

While scores for assessment components that related to vulnerable groups and scores provided by vulnerable groups themselves were on average no lower than others, there is concern that the gap between richer and poorer is growing. Poorer people in this commune tend to rely on agriculture and, recently, unstable low-paid jobs for their livelihood. Vulnerable groups felt resources to implement livelihood, environment, climate and disaster management plan were less sufficient than wealthier groups did, suggesting that climate and disasters affect them more, and that they feel that issues relevant to them are under-resourced. The long term viability of farming, and livelihood adaptation for those who rely on it need to be understood. Knowledge, skills and resources may be needed to support women and older community members in the transition towards peri-urbanisation. This issue might be more significant than it seems, given that urbanisation often results in poor people with low skill diversity shifting away from commune like Thuy Thanh due to their appeal to richer city and rural residents.

(3) Improve disaster preparedness for self-reliance

This commune identified issues with disaster preparedness. The area is likely to be impacted by increased number and intensity of hazards, with multiple hazard events in the future. Particular attention is required for:

- Effective early warning systems
- Communication about the need for self-reliance during disasters, including the likely impacts on transport, electricity and water supplies
- Information on how to manage during a disaster, for example, disaster preparedness kits, food storage supply and mechanisms, and family financial planning for disasters

Australian authorities have recently shifted from a disaster relief to a disaster preparedness management approach, given community reliance on support services during disasters. This approach directs resources to communities to prepare for disaster, and provides less for immediate recovery during events. This may also be an appropriate model for this commune, if the provincial government can predict the severity of exposure with likely sensitivity to different hazards.

5. VINH HAI COMMUNE REPORT

5.1. INTRODUCTION

This Asia Pacific Network for Global Change Research project aims "*to explore how understanding community resilience can support climate adaptation and disaster risk reduction planning*". The key output is a guide for rapid community resilience assessment that will support commune and provincial planning, especially where detailed monitoring and modelling may be cost-prohibitive.

Vietnamese fieldwork is co-led by the College of Economics (Hue University) and Institute for Social and Environmental Transitions (ISET), with support from the University of the Sunshine Coast(USC)). We focussed on Vinh Hai and Thuy Thanh Commune, Thua Thien Hue province. Activities have included:

- Overview of commune context
- Preliminary policy dialogue on climate and disaster management
- Commune resilience assessment (with input from Government, Vulnerable and Wealthy groups)
- Final policy workshop

Dr Tran Huu Tuan facilitated the focus group discussion at Thuy Thanh Commune in January 2016

5.2. CONTEXT

Vinh Hai is a rural and coastal commune, including important livelihood resources for fishing, aquaculture and farming. Communities are often classified as poor and lack resources to adapt to or cope with climate change. Households have low adaptive capacity, particularly in terms of livelihood diversification, access to clean water, electricity and transport, and low information about climate hazards. The area has high exposure to storm and flood due to the long coastline (4.5km) and drought and salinity hazards. The commune faces problems of lacking clean water due to being affected by salinity and acidity. Flood and storms have resulted in serious damage and loss of agriculture, mainly based on rice fields, and local housing. If storm are accompanied with flooding, impacts in the commune are larger.

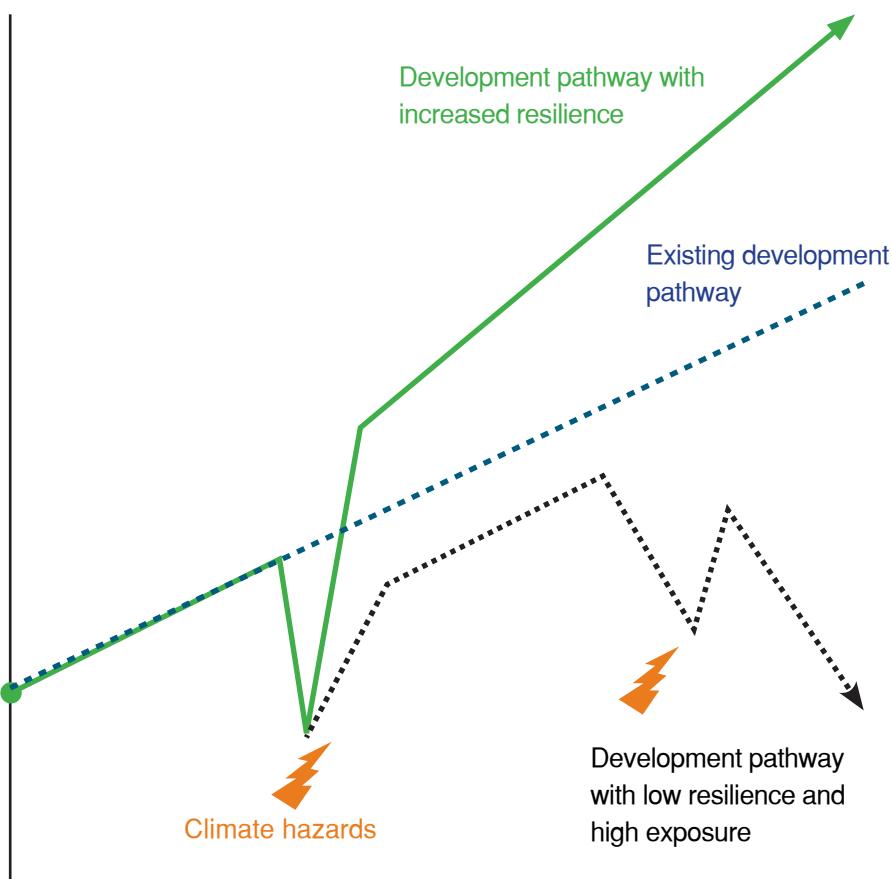
The commune population includes a higher proportion of elderly people, since most of young ones move to other provinces/cities for work. This older population is frequently slow in self-evacuation or not as strong as young ones in preparing coping measures at the local grassroots level (e.g. reinforcing unsafe houses, helping others evacuate to safe places).

5.3. FRAMEWORK DISCUSSION

The first policy workshop involved representatives from: Hue University, Red Cross, Provincial government departments (Environment and Natural Resources, Environmental Protection, Tourism, Science and Technology, Construction, Agriculture and Research Development), Committee for Disaster Prevention ad Preparedness, Centre for Weather Forecasting, Centre for Rural Development, Sustainable Research and Development, Nordic Assistance, Hue Urban Environment and Protection, Hue Water Supply, Centre for Social Science and Humanities, and the Woman's Union.

The purpose of the workshop was to review the proposed framework and its alignment with existing provincial plans. Feedback was sought on the differences between resilience, capacity, coping and adaptation. Capacity is the ability we have to respond to climate hazards. If we respond like the shock absorber on a motorbike, then we are coping with the effect of a road with potholes (the potholes represent climate hazards). However, if we are resilient, then we would also think about the type of transport (the type of motorbike, car), driving skills, and our ability to change the road surface. In combination, these things influence our development trajectory ad can help us to adapt in ways that are more meaningful (figure 1).

Figure 1: Development trajectories over time (toward improved development outcomes)

5.4. COMMUNITY RESILIENCE

Community resilience describes the resources a community has for development, and its ability to mobilise these to address issues such as climate change. We use a color system to identify the biggest issues for the community (Table 2 - green is good, red is bad) affecting different development themes: livelihood and environment, infrastructure, community and climate and disaster management. This helps to identify where adaptation needs to be targeted. Key points - including differences in responses between government, vulnerable ad wealthy groups - are discussed below. Our discussions incorporate comments and information provided during the policy workshop.

Table 2: Community resilience assessment summary

	Livelihood and environment	Infrastructure	Community	Climate and disaster management
Inputs and information	Red	Yellow	Yellow	Yellow
Planning scope and effectiveness	Green	Green	Yellow	Green
Funds to implement plans	Red	Red	Red	Red
Governance: Collaboration				
Engagement				
Information sharing				
Outcomes	Red	Yellow	Yellow	Yellow

Livelihoods and environment was rated the worst outcome in the commune. This is primarily because of a lack of resources for managing disaster impacts on livelihoods, a lack of funds to implement plans, and because some land use planning (e.g. agricultural development is focused in the easily inundated areas) increases sensitivity to climate hazard impacts. In addition to rapid onset events (e.g. storms, floods), slow onset impacts such as heat wave, saline intrusion or frost are also the main barriers to local economic development. The commune lacks resource to shift to new ways of cropping and animal husbandry to minimise negative climate impacts.

Infrastructure development generally scored reasonably. However, there were mixed views about how much infrastructure activities reduced the vulnerability of the commune to climate hazards. Practically, the commune lacks public storm and flood shelter. Local houses are lower grade due to being built many years ago and there is high demand for quality improvement. However, economic constraints of local households and lack of technical assistance about how to build safely but cost-efficiently have undermined this effort in practice. In addition, the current canal and irrigation system is not able to meet the needs of local agriculture and aquaculture development.

Community resources also scored reasonably. The perception of the vulnerable group was that they were less self-reliant than others due to lacking information and resource for implementation. A portion of this group tends to be heavily rely on external/outside support rather than proactively self-prepare coping measures in responding to climate hazards.

Climate and disaster management also scored reasonably. However, government staff were less inclined to think they had sufficient information, and wealthy community members were more inclined to think were resilient to climate hazards. Lack of up-to-date information about climate forecasts and scenarios, potential climatic effects in the commune and how to tackle them within the available commune's resource mean that some local staff are not confident or passive in reminding people and executing climate change adaptation plans and actions.

Governance Collaboration, engagement and information sharing were scored highly by all groups. Collaboration between the commune authority and community is strengthened through village heads and mass organisations (e.g. Women's Union, Farmer's Union) while information sharing is improved thanks to the wide use of mobile phone.

Cross-cutting issues The issue of vulnerable groups is common across all development outcome themes. Vulnerable group participants had a lower view about their resilience and self-reliance. Everyone thought Infrastructure activities increased vulnerability to climate hazards. Climate adaptation planning therefore needs to focus on understanding who these people are, the impediments to their livelihood development, how planning and infrastructure might affect them, and how their needs can be addressed before, during and after disasters.

Participants presented their group discussion results on community resilience assessment at the provincial-level workshop in November 2015

5.5. ADAPTATION OPTIONS

Key adaptation planning considerations include:

(1) Improved understanding of the 'vulnerable' and their needs

Understanding is needed about exactly who is most vulnerable to climate impacts. In general, it is thought to be elderly, women (especially women as household heads) and children. Such a study could easily be conducted by the University. It should explore: (i) livelihood opportunities (less physically intensive activities such as vegetable growing closer to home may be more appropriate); (ii) opportunities for preferential micro-finance access (these groups are more likely to be affected by disasters and have fewer economic reserves); and (iii) support during disasters (what networks they have to access information, resources and transport during disasters).

(2) Improve disaster preparedness

This commune identified issues with disaster preparedness. The area is likely to be impacted by increased number and intensity of hazards, with multiple hazard events in the future. Particular attention is required for:

- Addressing housing quality to withstand cyclones and floods (for example, through lower interest rate loans and/or technical training on how to build/renovate resilient shelter).
- The inability to cope with disaster for more than 10 days duration. Information on how to manage during a disaster is needed, for example, disaster preparedness kits, food storage supply and mechanisms, and family financial planning for disasters.
- A lack of high quality public shelters. It is crucial to have one public shelter in each village to allow a timely evacuation of at-risk households in flood and storm seasons.
- Building a sea dyke (identified as an urgent need to protect people). However, caution is needed. Sea dykes increase risk exposure when they are breached, which could lead to even larger disasters. The potential costs and benefits need to be more carefully explored.

(3) Identify and invest in livelihood diversification and livelihood sensitivity reduction

There is a clear need to address the causes of poor livelihood and environment outcomes. Climate risk exposure can affect these over the longer term. The community identified the need for improved irrigation and canal infrastructure for agriculture and aquaculture. While this may combat saline intrusion, the options for and feasibility of salt- and drought- tolerant rice and growing techniques, and alternative crops in this area need to be explored to address changes over the long-term. This would require significant support from the Ministry of Agriculture and agricultural extension to the community.

1. Giới thiệu

Hướng dẫn này cung cấp một công cụ đơn giản cho việc đánh giá nhanh khả năng chống chịu của cộng đồng và việc xác định các giải pháp thích ứng. Công cụ này được thiết kế dựa trên kết quả chính của phát triển cộng đồng (sinh kế và môi trường đảm bảo, cơ sở hạ tầng đầy đủ, khả năng tự ứng phó và tự lực của cộng đồng trước thiên tai và biến đổi khí hậu). Việc thực hiện đánh giá và đối thoại chính sách sẽ giúp:

- Xác định những ưu tiên chính cho việc nâng cao khả năng chống chịu của cộng đồng
- Xác định các rào cản và cơ hội để tăng cường khả năng chống chịu khí hậu
- Khuyến khích chia sẻ, trao đổi thông tin giữa các cơ quan, ban ngành và giữa chính quyền, nhà tài trợ và các tổ chức phi chính phủ về biến đổi khí hậu và giải pháp thích ứng
- Xác định các giải pháp thích ứng tích hợp và phù hợp với địa phương

Hướng dẫn này cũng giúp lãnh đạo cấp tỉnh và cấp xã cũng như các tổ chức phi chính phủ cách lập kế hoạch tăng cường khả năng chống chịu khí hậu ít tốn kém, mà không cần việc đánh giá chi tiết tính dễ tổn thương.

1.1. Vấn đề là gì?

Mức độ mà những cộng đồng nông thôn ở khu vực Châu Á Thái Bình Dương chuẩn bị cho những tác động của biến đổi khí hậu đối với sinh kế của họ vẫn chưa được biết đến nhiều. Nhiều khu vực (bao gồm miền Trung Việt Nam) hiện có mức độ dễ bị tổn thương từ cấp độ trung bình đến cao, bắt nguồn từ sự phơi nhiễm gia tăng trước các hiểm họa (bão, lũ lụt, hạn hán) với khả năng thích ứng còn hạn chế. Giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu đòi hỏi những giải pháp quản lý rủi ro liên quan đến khí hậu, có tính dài hạn hơn và tính đến các tác động liên lĩnh vực, liên ngành.

Nghiên cứu về thích ứng biến đổi khí hậu tập trung vào việc nâng cao hiểu biết về tính dễ tổn thương, tác động của các sự kiện khí hậu, và khả năng thích ứng. Tuy nhiên, những phân tích này thường không tích hợp tính dễ tổn thương vào mục tiêu lớn hơn về phát triển cộng đồng. Trái lại, những khái niệm về khả năng chống chịu của cộng đồng thường xem xét những nguồn lực của cộng đồng phải giải quyết nhiều áp lực và các quy trình thực hiện trước đây đã huy động hoặc tiếp cận được những nguồn lực đó. Việc đánh giá khả năng chống chịu của cộng đồng có thể xác định rằng liệu cộng đồng đó có đủ nguồn lực (cơ sở vật chất, kiến thức, kỹ năng, kế hoạch và quản lý) cho việc thích ứng và phát triển, có cần hỗ trợ để phát triển không.

1.2. Những khái niệm

- **Hiểm họa khí hậu** bao gồm nhiều tác động của biến đổi khí hậu (ví dụ hạn hán, lũ lụt, bão và nước biển dâng)
- **Sự phơi nhiễm** là khả năng tiếp xúc, trải qua một hiểm họa cụ thể (ví dụ những cộng đồng ven biển dễ phơi nhiễm trước các rủi ro về nước biển dâng)
- **Độ nhạy cảm** là mức độ tác động có thể phát sinh từ các rủi ro (ví dụ nhà ở không an toàn)
- **Khả năng thích ứng** là khả năng làm giảm độ nhạy cảm (ví dụ xây nhà ở an toàn hơn) hoặc sự phơi nhiễm (ví dụ sắp xếp lại vị trí các ngôi nhà)
- **Tính dễ tổn thương** là sự kết hợp giữa sự phơi nhiễm và độ nhạy cảm (ví dụ người nghèo thường ở trong các ngôi nhà không an toàn)
- **Khả năng chống chịu của cộng đồng** là nguồn lực của một cộng đồng có thể huy động được để giải quyết tất cả các nhu cầu phát triển, không chỉ dành cho ứng phó với hiểm họa khí hậu
- **Lập kế hoạch thích ứng** bao gồm các hành động hỗ trợ một cộng đồng trong việc ứng phó với các hiểm họa khí hậu và giảm sự phơi nhiễm trước các rủi ro, bằng cách giảm độ nhạy cảm, xây dựng năng lực và nâng cao khả năng chống chịu

1.3. Cái gì làm cho Bộ công cụ này khác biệt?

Nhiều công cụ để đánh giá tính dễ tổn thương và việc lập kế hoạch thích ứng dựa vào cộng đồng và một số công cụ liên quan đến đánh giá khả năng chống chịu đô thị. Tuy nhiên, những công cụ này thường đòi hỏi người có kinh nghiệm và nhiều nguồn lực để triển khai vì thường phải dựa vào những khung đánh giá định lượng không có sẵn hoặc có thể rất tốn kém để thực hiện. *Mục tiêu của chúng tôi là phát triển một bộ công cụ đánh giá nhanh khả năng chống chịu của cộng đồng, tập trung vào biến đổi khí hậu, để lập khoảng trống đó.*

Bộ công cụ của chúng tôi (i) tập trung vào việc đánh giá ở cấp tỉnh và xã, hỗ trợ rà soát các tác động khí hậu và các cách thức quản lý về chính sách và việc lập kế hoạch liên ngành, và (ii) đơn giản, dễ hiểu và ít tốn kém, được sử dụng bởi chính quyền cấp tỉnh và cấp xã cũng như các tổ chức phi chính phủ như là một phần của quá trình lập kế hoạch/quy hoạch. Chúng tôi nhận thức được ngay từ đầu rằng nhiều cộng đồng phải ứng phó với biến đổi khí hậu trong điều kiện thiếu thông tin. Trong khi những thông tin kỹ thuật có thể là cần thiết, nhiều cộng đồng thiếu nguồn lực để thực hiện. Chúng tôi xây dựng công cụ dựa trên cơ sở này nhằm tăng cường đối thoại hiệu quả, hỗ trợ việc đề ra quyết định trong điều kiện thiếu thông tin kỹ thuật.

Quy trình đối thoại chính sách, tương tự những gì được đề cập trong hướng dẫn của chúng tôi, bao gồm cả cộng đồng, chính quyền và các bên liên quan khác cùng tham gia để (i) hiểu rõ các vấn đề ở cấp cộng đồng, (ii) tăng cường chia sẻ thông tin, kiến thức, kinh nghiệm, (iii) xác định các chương trình hiện tại có thể đem lại lợi ích cho cộng đồng, (iv) đẩy mạnh hợp tác, và (v) tìm ra các giải pháp phù hợp cho các vấn đề mà cộng đồng đang đối mặt.

Cho một cộng đồng khoảng 600 hộ dân, quá trình đối thoại và đánh giá mất 7-10 ngày với sự tham gia tích cực của cộng đồng, cộng thêm thời gian dành cho việc chuẩn bị, phân tích và lập báo cáo.

1.4. Cấu trúc bản hướng dẫn

Với tinh thần đó, chúng tôi rà soát hơn 10 bản hướng dẫn đánh giá tính dễ tổn thương và khả năng chống chịu của cộng đồng, sau đó xây dựng một hệ thống đánh giá dựa vào chu trình quản lý (được chứng thực bởi IUCN WCPA), thử nghiệm và hoàn chỉnh bộ công cụ phù hợp với bối cảnh Việt Nam và Campuchia.

Hội thảo cấp tỉnh giới thiệu Khả năng chống chịu của cộng đồng, được tổ chức tại Đại học Kinh tế Huế tháng 11/2015

2. Công cụ đánh giá Khả năng chống chịu của cộng đồng trước biến đổi khí hậu

2.1. Mục đích và phạm vi

Công cụ này nhằm đánh giá nhanh khả năng chống chịu của cộng đồng, có thể sử dụng để (1) hỗ trợ việc lập kế hoạch thích ứng của các sở/ban ngành, và (2) khớp nối các nhu cầu của xã với các bên liên quan, bao gồm cả chính quyền cấp tỉnh và các tổ chức phi chính phủ. Công cụ này không thay thế việc giám sát về khí hậu hoặc tác động của khí hậu, hoặc không cung cấp những đánh giá mang tính chuyên sâu về tính dễ tổn thương như các Bộ công cụ CVCA của CARE (<http://careclimatechange.org/tool-kits/cvca/>). Tuy nhiên, Công cụ này sẽ cung cấp những thông tin hữu ích được thu thập với chi phí thấp và không cần chuyên môn sâu của người thu thập, nên có thể cung cấp những thông tin quan trọng và cần thiết cho cán bộ các cấp.

Thảo luận nhóm ở Xã Thủy Thanh tháng 1/2016

2.2. Cấu trúc Bộ Công cụ

Bộ Công cụ được xây dựng dựa trên việc tham khảo hơn 10 bộ công cụ đánh giá về khả năng chống chịu của cộng đồng, và được hoàn chỉnh thông qua những hội thảo chính sách ở Việt Nam và Campuchia. Cấu trúc của nó gồm những chủ đề chính và cần thiết cho chính quyền tỉnh và địa phương: Sinh kế và Môi trường; Cơ sở hạ tầng; Cộng đồng; và Quản lý Thiên tai và Biến đổi khí hậu. Chúng tôi đưa ra các câu hỏi về tài sản/nguồn lực, chất lượng những kế hoạch, việc quản lý và thực thi kế hoạch có ảnh hưởng đến kết quả đầu ra. Hệ thống cho điểm có thể là chủ quan, nhưng bắt buộc người tham gia phải thảo luận các vấn đề liên quan trước khi cho điểm, lý do nào để họ cho điểm cao hoặc thấp. Do đó, Công cụ này hỗ trợ việc trao đổi, chia sẻ và học hỏi lẫn nhau trong việc lập kế hoạch thích ứng khí hậu. Quan trọng hơn cả, tất cả lãnh đạo và cán bộ Xã nhận thấy rằng Công cụ này cung cấp một cách đánh giá nhanh và chính xác về thực trạng phát triển và khả năng chống chịu của cộng đồng, cũng như học hỏi nhiều hơn từ việc áp dụng và sử dụng Công cụ này.

2.3. Hiệu chỉnh công cụ phù hợp với bối cảnh

Những câu hỏi bổ sung có thể được đưa vào hoặc gỡ bỏ. Ở Việt Nam, những câu hỏi về quản lý được mở rộng để bao hàm sự hợp tác, tham gia và chia sẻ thông tin. Ở Campuchia, những vấn đề này thường được xem như một vấn đề, mặc dù việc phân biệt nhóm đối tượng liên quan được xem là quan trọng. Chất lượng nhà ở được quan tâm ở Việt Nam nhưng không được chú trọng ở Campuchia, trong khi những câu hỏi về cơ sở hạ tầng năng lượng không liên quan ở một số cộng đồng tại Campuchia. Tương tự như vậy, tính dễ tổn thương trước lũ lụt liên quan đến việc lập kế hoạch/quy hoạch thành phố được quan tâm ở Việt Nam, nhưng không phải ở Campuchia.

Những thông tin hiện hành có thể được sử dụng để thực hiện đánh giá sơ bộ bằng Công cụ này. Ở Campuchia, việc thiếu hụt thông tin làm chúng tôi phải thực hiện (1) một công cụ thu nhỏ lại (sử dụng Bộ công cụ đánh giá của CARE và Tổ chức Nông lương Liên Hợp Quốc) và lập ma trận ưu tiên (dựa vào Bộ công cụ Lập quy hoạch Cộng đồng về Rủi ro Thiên tai và Tích hợp biến đổi khí hậu của Đại học Nam Thái Bình Dương), và (2) khảo sát hộ gia đình về di cư, an ninh lương thực và hậu quả xã hội. Về sau, chúng tôi biết được di cư là một giải pháp thông dụng để giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu. Do vậy, chúng tôi có thể giới thiệu những vấn đề liên quan cần xem xét trong suốt quá trình tự đánh giá của Xã.

2.4. Ai, ở đâu và bằng cách nào?

Phần này đòi hỏi một người điều hành giỏi và mất khoảng 1 ngày để hoàn thành.

Ai? Công cụ này được thiết kế để triển khai ở cấp Xã – Thành viên Hội đồng Xã, các trưởng thôn cần được mời. Thảo luận bổ sung được thực hiện với các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, hộ đặc biệt nghèo nếu cần thiết. Nếu thảo luận bổ sung không được thực hiện, những người này nên được khuyến khích tham gia vào cơ cấu, thành phần của nhóm thảo luận.

Thành viên nhóm thảo luận và đánh giá các chỉ số chống chịu cấp cộng đồng
tại Xã Thủy Thanh, tháng 1/2016

Tại sao? Mục đích của phần này nên được giải thích rõ.

Mục đích là để hiểu rõ cách thức cộng đồng ứng phó với biến đổi khí hậu, và để hỗ trợ họ ứng phó tốt hơn. Chúng tôi gọi đây là *Khả năng chống chịu cộng đồng*.

Khả năng chống chịu cộng đồng liên quan đến cả nguồn lực mà cộng đồng sử dụng để đương đầu với khủng hoảng và giữa các đợt khủng hoảng (ví dụ như tích trữ thêm tài chính, các trung tâm ứng phó thảm họa), và cách thức tiếp cận đến những nguồn lực đó (ví dụ như những mạng lưới xã hội). Một cộng đồng có khả năng chống chịu tốt thường có một nền kinh tế đa dạng và nhiều hoạt động và kết nối xã hội có thể giúp cộng đồng đó tự đứng vững khi thiên tai xảy ra. Khi có thiên tai xảy ra, cộng đồng đó có thể triển khai những hành động cụ thể để giảm thiểu tác động của một thiên tai tương tự trong tương lai.

Khi nào? Thời gian không quan trọng lăm măm dù vẫn biết rằng nó vẫn hữu ích cho việc lập kế hoạch đầu tư của Xã.

Bằng cách nào?

Giải thích cho mọi người

Chúng tôi bây giờ sẽ đặt các câu hỏi mở về phát triển cộng đồng và thích ứng khí hậu. Chúng tôi sẽ yêu cầu anh/chị cho điểm về những vấn đề được thực hiện trong tỉnh, và đánh giá, giải thích việc cho điểm đó. Chúng tôi yêu cầu anh/chị tập trung vào thời gian giữa sự kiện khí hậu gần đây nhất (ví dụ như lũ lụt, hạn hán) và bây giờ.

Một bảng in khổ lớn cần có để mọi người có thể cho điểm và viết ra những giải thích, đánh giá.

Thang điểm cần được giải thích rõ cho mọi người. Màu xanh lục nghĩa là không có vấn đề gì, màu vàng là có vấn đề nhưng không đáng kể, màu cam nghĩa là vấn đề đáng quan tâm, và màu đỏ nghĩa là vấn đề khá nghiêm trọng. Yêu cầu mọi người cho điểm cho mỗi câu hỏi và đánh giá, giải thích việc cho điểm đó. Nếu họ cần giải thích rõ hơn, cần cung cấp ví dụ về điểm thấp và cao. Để cuộc thảo luận đạt hiệu quả cao, cần có những câu hỏi về giải pháp nào để điểm được cao hơn hoặc thấp hơn. Lưu ý rằng những lý do, giải thích về việc cho điểm cần được ghi chép lại, để hỗ trợ cho việc đưa ra những định hướng, giải pháp thích ứng sau này.

Trong quá trình thực hiện, có thể có một số thắc mắc vì sao chúng ta cho điểm định tính. Nếu có thắc mắc như vậy, cần giải thích rằng việc cho điểm định tính mới khuyến khích việc thảo luận giữa mọi người về những việc đã và đang làm, và tại sao. Tóm lại, nó giúp hình thành một cuộc đối thoại về khả năng chống chịu và sự cần thiết phải quan tâm đến việc làm cách nào để nâng cao khả năng chống chịu.

Như vậy, những phản hồi mang tính tổng thể cần được tóm tắt lại – Việc gì đáng quan tâm nhất? Yếu tố nào ảnh hưởng lớn nhất đến kết quả? Đâu là vấn đề cốt lõi hoặc những lựa chọn thích ứng rút ra từ thảo luận? Người điều hành thảo luận cần giải thích rằng những phản hồi, thông tin thu thập từ thảo luận sẽ được chuyển đến chính quyền tỉnh để họ biết cách xử lý, ứng phó kịp thời, thích hợp.

Sinh kế và Môi trường

Thành phần	Câu hỏi đánh giá	Giải thích việc cho điểm	Điểm cao	Điểm thấp
Đầu vào	A Công đồng có đủ tài chính sau thiên tai/khủng hoảng?		Hầu hết người dân đều có phương án để duy trì sinh kế trong khủng hoảng (ví dụ như dự trữ tiền hoặc lương thực)	Không một ai có phương án để đối phó với khủng hoảng
	B Người dân có đủ mạng lưới, kết nối xã hội để duy trì thu nhập của họ không?		Hầu hết người dân có đủ mạng lưới, kết nối xã hội để gia tăng thu nhập hộ gia đình	Thu nhập hộ gia đình đang giảm và nợ của các hộ gia đình đang tăng
	C Người dân có dễ dàng để chuyển đổi sinh kế?		Người dân có thể dễ dàng tìm việc mới hoặc cơ hội kinh doanh mới	Rất khó để tìm nguồn thu nhập khác và phần lớn người dân phải đi làm ăn xa
Lập kế hoạch/quy hoạch	D Việc lập kế hoạch có đáp ứng nhu cầu của cộng đồng không?		Các kế hoạch của xã và/hoặc tỉnh đã tính đến vấn đề này và được xem là ưu tiên hàng đầu	Các kế hoạch của xã và/hoặc tỉnh chưa tính đến vấn đề này
	E Quy hoạch sử dụng đất có giúp giảm thiểu tính dễ tổn thương không?		Quy hoạch sử dụng đất góp phần giảm thiểu tính dễ tổn thương trước bão lụt,v.v.	Quy hoạch sử dụng đất làm gia tăng tính dễ tổn thương cho nhiều khu vực, cộng đồng, không chỉ riêng với những người nghèo nhất hay thiệt thòi nhất
	F Nguồn lực (tài chính, cơ sở vật chất và kiến thức) có đủ để thực hiện những việc quan trọng nhất trong kế hoạch/quy hoạch không?		Chúng tôi có đủ nguồn lực cần thiết để thực hiện những ưu tiên hàng đầu để phát triển sinh kế bền vững	Chúng tôi không có nguồn lực để hỗ trợ phát triển sinh kế bền vững
Kết quả	G Anh/chị cho điểm về chất lượng môi trường tự nhiên như thế nào?		Môi trường có chất lượng tốt và có vẻ như được sống theo cách đó	Môi trường có chất lượng từ trung bình đến thấp và có vẻ đang xấu đi
	H Anh/chị cho điểm cấp độ phát triển kinh tế như thế nào		Kinh tế đang phát triển tốt, được minh chứng bởi việc làm gia tăng, chất lượng nhà ở nâng cao và nhiều dịch vụ có sẵn	Kinh tế chậm phát triển, được minh chứng bởi ít việc làm hơn, lương thực ít hơn, nợ gia tăng và đi làm ăn xa gia tăng

Cơ sở hạ tầng

Thành phần	Câu hỏi đánh giá	Giải thích việc cho điểm	Điểm cao	Điểm thấp
Đầu vào	A Tiếp cận đầy đủ đến nguồn nước		Hầu hết mọi người được tiếp cận đến các dịch vụ với giá cả phải chăng (nếu có), kể cả trong thời gian thiên tai/khung hoảng	Rất ít người được tiếp cận đến các dịch vụ đó, đặc biệt trong thời gian thiên tai/khung hoảng
	A Tiếp cận đầy đủ đến dịch vụ/hệ tầng y tế			
	A Tiếp cận đầy đủ đến nhà ở có chất lượng			
	A Tiếp cận đầy đủ đến hạ tầng/mạng lưới giao thông			
	A Tiếp cận đầy đủ đến nguồn điện			
Lập kế hoạch/quy hoạch	B Việc lập kế hoạch/quy hoạch có đáp ứng nhu cầu về cơ sở hạ tầng của xã không?		Kế hoạch/quy hoạch của xã và/hoặc tỉnh đã tính đến vấn đề này và được xem là ưu tiên hàng đầu	Kế hoạch/quy hoạch của xã và/hoặc tỉnh chưa tính đến vấn đề này
	C Việc phát triển cơ sở hạ tầng có giúp giảm thiểu tính dễ tổn thương không (ví dụ từ việc lựa chọn địa điểm xây dựng đường sá)?		Việc phát triển cơ sở hạ tầng có tính đến tác động của khí hậu lên người dân và cộng đồng	Việc phát triển cơ sở hạ tầng chưa tính đến tác động của khí hậu lên người dân và dễ làm gia tăng tính tổn thương của nhiều cộng đồng
	D Nguồn lực (tài chính, cơ sở vật chất và kiến thức) có đủ để thực hiện những việc quan trọng nhất trong kế hoạch/quy hoạch phát triển cơ sở hạ tầng không?		Chúng tôi có đủ nguồn lực cần thiết để triển khai các ưu tiên hàng đầu nhằm đáp ứng nhu cầu cơ sở hạ tầng của cộng đồng	Chúng tôi không có nguồn lực để hỗ trợ nhu cầu phát triển cở sở hạ tầng của cộng đồng
Kết quả	E Cơ sở hạ tầng có đáp ứng nhu cầu cộng đồng không, cho hiện tại và trong tương lai gần?		Cơ sở hạ tầng đáp ứng được nhu cầu vệ sinh kinh tế, phát triển cộng đồng và ứng phó khẩn hoảng, cho hiện tại và trong tương lai gần	Cơ sở hạ tầng không đáp ứng được những nhu cầu đó

Cộng đồng

Thành phần	Câu hỏi đánh giá	Giải thích việc cho điểm	Điểm cao	Điểm thấp
Đầu vào	A Anh/chị có tiếp cận được lương thực giá cả phải chăng trong thiên tai/khổng hoảng?		Hầu hết người dân được tiếp cận	Rất ít người được tiếp cận
	B Cộng đồng có tham gia đóng góp vào việc quản lý các cú sốc và áp lực liên quan đến khí hậu?		Các nhóm trong cộng đồng hỗ trợ lẫn nhau trong và sau các sự kiện khí hậu (ví dụ như hạn hán, lũ lụt)	Các nhóm trong cộng đồng chưa hỗ trợ lẫn nhau trong và sau các sự kiện khí hậu
Lập kế hoạch/quy hoạch	C Có đủ thông tin để hỗ trợ việc lập kế hoạch cộng đồng không?		Chính quyền xã và tỉnh hiểu rõ các nhóm khác nhau và nhu cầu khác nhau của họ	Chính quyền tỉnh và xã chưa hiểu rõ nhu cầu khác nhau của các nhóm và rất khó khăn để xác định các nhu cầu đó
	D Nguồn lực (tài chính, cơ sở vật chất và kiến thức) có đủ để triển khai những hoạt động quan trọng nhất của các kế hoạch/quy hoạch không?		Chúng tôi có đủ nguồn lực cần thiết để triển khai các ưu tiên hàng đầu để xây dựng khả năng tự lực cho cộng đồng	Chúng tôi không có nguồn lực để hỗ trợ việc xây dựng khả năng tự lực cho cộng đồng
	E Các kế hoạch/quy hoạch của chính quyền có tính đến nhu cầu của nhóm dễ bị tổn thương nhất không? (ví dụ về nhà ở, sức khỏe, nước sạch)		Các kế hoạch/quy hoạch của xã và/hoặc tỉnh đã tính đến vấn đề này và được xem là ưu tiên hàng đầu	Các kế hoạch/quy hoạch của xã và/hoặc tỉnh chưa tính đến vấn đề này
	F Khả năng tự lực của làng/xã như thế nào?		Bản sắc, kỹ năng và gắn kết xã hội hỗ trợ sự năng động của cộng đồng giúp cộng đồng tự đứng vững trong và sau khổng hoảng/thiên tai	Cộng đồng không có khả năng tự lực
Kết quả				

Biến đổi khí hậu và Thiên tai

Thành phần	Câu hỏi đánh giá	Giải thích việc cho điểm	Điểm cao	Điểm thấp
Đầu vào	A Hệ thống cảnh báo sớm thiên tai có thích hợp không?		Một hệ thống cảnh báo sớm đã tồn tại và rất hiệu quả	Hệ thống cảnh báo sớm không hiệu quả
	B Những thông tin mới nhất về hiểm họa khí hậu và tính dễ bị tổn thương có được cập nhật ở cấp xã không?		Thông tin mới nhất về khí hậu và tính dễ bị tổn thương được cập nhật thường xuyên ở cấp xã	Rất ít thông tin mới về khí hậu và tính dễ tổn thương được cập nhật
	C Những thông tin đó có được hiểu rõ bởi cộng đồng không?		Cộng đồng hiểu rõ về biến đổi khí hậu và các lựa chọn thích ứng	Cộng đồng không hiểu về biến đổi khí hậu và các lựa chọn thích ứng
Lập kế hoạch/quy hoạch	D Các kế hoạch/quy hoạch có giúp cộng đồng ứng phó với những hiểm họa khí hậu không?		Các kế hoạch/quy hoạch của xã và/hoặc tỉnh đã tính đến vấn đề này và được xem là ưu tiên hàng đầu	Các kế hoạch/quy hoạch của xã và/hoặc tỉnh chưa tính đến vấn đề này
	E Nguồn lực (tài chính, cơ sở vật chất, và kiến thức) có đủ để triển khai những hoạt động quan trọng nhất của các kế hoạch/quy hoạch?		Chúng tôi có đủ nguồn lực để triển khai các ưu tiên hàng đầu nhằm xây dựng khả năng chống chịu khí hậu	Chúng tôi không có nguồn lực để triển khai xây dựng khả năng chống chịu khí hậu
Quản lý	F Các cơ quan/tổ chức tham gia vào quản lý thiên tai và biến đổi khí hậu có chủ động hợp tác và hỗ trợ lẫn nhau chưa?		Chính quyền và các tổ chức phi chính phủ thường xuyên họp/gặp mặt và các hoạt động của họ được tích hợp để đảm bảo mối liên hệ giữa giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng với biến đổi khí hậu	Có rất ít hoặc không có sự hợp tác nào giữa 2 bên
Kết quả	G Cộng đồng quản lý các cú sốc khí hậu (ví dụ lũ lụt, bão) và các áp lực khí hậu (ví dụ nắng nóng, nước biển dâng) như thế nào?		Cộng đồng có đủ khả năng chống chịu với cả cú sốc và áp lực khí hậu	Cộng đồng không có khả năng chống chịu với các cú sốc và áp lực khí hậu

Quản lý

Thành phần		Câu hỏi đánh giá	Điểm cao	Điểm thấp
		Giải thích việc cho điểm		
Hợp tác	A1	Nghĩ về trận lụt hoặc hạn hán gần đây nhất, việc hợp tác giữa cộng đồng và chính quyền xã như thế nào?	Hợp tác rất tốt, mọi vấn đề đều được quản lý, kiểm soát	Thiếu sự hợp tác đã hạn chế khả năng quản lý, kiểm soát tình hình
	A2	...giữa chính quyền xã, chính quyền huyện và tỉnh		
	A3	... giữa chính quyền xã và các tổ chức phi chính phủ		
Tham gia	B1	Nghĩ về trận lụt hoặc hạn hán gần đây, cấp độ tham gia nào của các bên trong việc đề ra quyết định?	Các bên tham gia đầy đủ và hiệu quả và việc đề ra quyết định	Không có sự tham gia của các bên
	B2	Và so sánh như thế nào với những lúc không có lũ lụt/ hạn hán (thời gian bình thường)?		
Chia sẻ thông tin	C1	Nghĩ về trận lụt, hạn hán gần đây, mức độ chia sẻ thông tin giữa cộng đồng và chính quyền xã như thế nào?	Việc chia sẻ thông tin đảm bảo mọi vấn đề (về sinh kế, môi trường, cơ sở hạ tầng và nhu cầu cộng đồng) được quản lý, kiểm soát thích hợp	Việc thiếu chia sẻ thông tin làm hạn chế khả năng quản lý, kiểm soát các vấn đề
	C2	...giữa chính quyền xã, huyện, và/hoặc tỉnh và các tổ chức phi chính phủ		
	D1	Và so sánh như thế nào với những lúc không có lũ lụt/ hạn hán về mức độ chia sẻ thông tin giữa cộng đồng và chính quyền xã?		
		...giữa chính quyền xã, huyện, và/hoặc tỉnh và các tổ chức phi chính phủ		

3. Đổi thoại chính sách

Chúng tôi nhận thấy rằng thích ứng biến đổi khí hậu đòi hỏi cách tiếp cận tích hợp về tài chính, hợp tác và điều phối. Chúng tôi phát triển một quy trình đổi thoại chính sách vừa để kiểm chứng các kết quả và mang lại các lợi ích thiết thực trong việc giải quyết các vấn đề, liên quan đến cán bộ chính quyền, các tổ chức phi chính phủ, các nhà khoa học và cộng đồng.

3.1. Lợi ích

Quy trình đổi thoại của chúng tôi có những lợi ích sau:

- *Nâng cao nhận thức về bản chất bao hàm và liên lĩnh vực của những tác động biến đổi khí hậu, đặc biệt liên quan đến các lĩnh vực xã hội (ví dụ như hạn hán dẫn đến mất mát màng, rồi dẫn đến nợ các tổ chức tín dụng, rồi dẫn đến việc di cư đi làm ăn xa, dẫn đến việc bỏ học của thanh thiếu niên).*
- *Nâng cao nhận thức về các vấn đề cấp xã với chính quyền tỉnh, các tổ chức phi chính phủ, các nhà tài trợ, các trường đại học địa phương,...* Đôi khi, các luồng thông tin giữa các nhóm này không hiệu quả như mong muốn, và những can thiệp phối hợp vẫn còn thiếu. Sự tham gia của cộng đồng giúp tăng cường nhận thức của cộng đồng thông qua việc thảo luận về các vấn đề của họ. Ví dụ, rất cần có các đổi thoại liên xã về quản lý hệ thống thủy lợi, tưới tiêu.
- *Xác định các cơ hội thích ứng tồn tại trong các chương trình hành động giúp tăng cường khả năng tự lực.* Nếu một cộng đồng trở nên quen với việc thường xuyên nhận hỗ trợ từ bên ngoài (từ chính phủ, các tổ chức viện trợ,...), họ có thể thiếu tính chủ động hoặc không biết những lựa chọn thích ứng khác có thể giúp họ tốt hơn. Hơn thế nữa, những lựa chọn thích ứng này rất hiệu quả về chi phí. Quy trình này giúp vượt qua những rào cản đó. Nếu một đứa trẻ luôn có kẹo để ăn, chúng sẽ thường xuyên hỏi kẹo từ bạn, mà không biết bạn còn có chuối, gà, cơm hoặc những thứ khác quan trọng không kém. Ví dụ, hội thảo của chúng tôi thực hiện các thảo luận xoay quanh cơ hội cho việc giáo dục thanh thiếu niên không có điều kiện đi học do phải đi làm phụ giúp gia đình và cảm thấy tự ti về việc bỏ học của họ.
- *Tạo ra các giải pháp thích ứng có tính chuyển đổi một khi các rào cản ‘cứng’ được xác định.* Trong bất cứ trường hợp nào, luôn có một số vấn đề rất khó giải quyết do các rào cản ‘cứng’ như thiếu kinh phí hoặc các rào cản nguồn lực khác. Những hội thảo có thể giúp thảo luận những vấn đề này, và sau đó, bàn về cách thức giải quyết những vấn đề này để giảm bớt các tác động tiêu cực. Ví dụ, các rào cản thương mại từ việc kinh doanh đơn lẻ có thể được vượt qua với nguồn thông tin đầy đủ và tin cậy về thị trường, hoặc sự phối hợp giữa các bên để cải thiện giá sản phẩm hoặc tránh thị trường bão hòa bằng cách thống nhất về thời gian thu hoạch vụ.

Đổi thoại chính sách cũng có những lợi ích khác như:

- Cung cấp một công cụ lập kế hoạch, quy hoạch, xác định các vấn đề về thế mạnh và nhu cầu của một cộng đồng, có thể được chia sẻ với các nhà lập kế hoạch, nhà quy hoạch, các tổ chức phi chính phủ và các nhà tài trợ tiềm năng.
- Có thể được sử dụng như một công cụ để điều chỉnh các hoạt động và cải thiện kết quả.
- Cung cấp một phương tiện hiệu quả về thời gian và chi phí để theo dõi sự phát triển cộng đồng theo thời gian.

3.2. Chuẩn bị cho đối thoại chính sách

Đầu tiên, rà soát việc đánh giá khả năng chống chịu của cộng đồng và chuẩn bị các điểm số và các vấn đề liên quan cho mỗi một kết quả. Một bản tóm tắt các điểm chính (khoảng 2-3 trang) dưới mỗi đầu dòng cần được chuẩn bị. Người điều hành thảo luận sau đó có thể xác định các phương án thích ứng tiềm năng, dựa vào kiến thức, kinh nghiệm thu được từ các chương trình hiện tại, những nguồn lực, các tổ chức phi chính phủ, v.v. những người đang hoạt động trên địa bàn tỉnh. Những điểm này có thể được sử dụng để gợi ý, định hướng thảo luận.

Thứ hai, xác định và mời những đối tác tiềm năng, bao gồm các tổ chức phi chính phủ, nhà tài trợ, các trường đại học – những đơn vị có thể giúp xác định các giải pháp dựa vào những chương trình hiện hành hoặc các giải pháp mới cho những vấn đề được xác định. Việc này có thể bao gồm các đơn vị sau:

- Sở Tài Nguyên & Môi Trường
- Sở Kế Hoạch & Đầu Tư
- Công ty Cấp Thoát nước
- Hội Liên Hiệp Phụ Nữ
- Đoàn Thanh Niên Cộng Sản Hồ Chí Minh
- Hội Nông Dân
- Sở Nông nghiệp & Phát triển Nông thôn
- Các tổ chức phi chính phủ
- Các Nhà tài trợ
- Nhà khoa học/Trường đại học

Thảo luận nhóm tại xã Vĩnh Hải, tháng 4/2016

3.3. Chương trình đối thoại và thảo luận

Bước 1

Cuộc đối thoại kéo dài khoảng 6 tiếng đồng hồ, bắt đầu với việc giới thiệu về mục đích: để rà soát các kết quả và xác định hành động can thiệp có thể tăng cường khả năng thích ứng khí hậu và quản lý thảm họa trong xã, theo sau là việc giới thiệu đại biểu tham dự và tổng quan về các hoạt động đã thực hiện. Dành khoảng 45 phút cho việc này.

Bước 2

Thảo luận những kết quả quan trọng. Cách đơn giản nhất để sử dụng công cụ khả năng chống chịu cộng đồng là tóm tắt các điểm vào một bảng biểu, như sau:

	Sinh kế và môi trường	Cơ sở hạ tầng	Cộng đồng	Quản lý thiên tai và khí hậu
Đầu vào và thông tin	Đỏ	Xanh lá	Xanh lá	Đỏ
Phạm vi lập kế hoạch/quy hoạch và tính hiệu quả	Đỏ	Đỏ	Xanh lá	Xanh lá
Kinh phí để thực hiện kế hoạch/quy hoạch	Đỏ	Đỏ	Đỏ	Đỏ
Quản lý:Hợp tác				
Tham gia				
Chia sẻ thông tin				
Kết quả	Đỏ	Đỏ	Đỏ	Đỏ

Giải thích rõ bảng biểu như sau:

- Giải thích các cột bằng việc mô tả kết quả (phát triển bền vững, cơ sở hạ tầng hỗ trợ phát triển, khả năng tự lực của cộng đồng và giải quyết các vấn đề biến đổi khí hậu và quản lý thảm họa).
- Giải thích các hàng ngang – đây là tất cả những vấn đề ảnh hưởng đến việc hình thành kết quả – và giải thích và cho ví dụ về câu hỏi sẽ được hỏi.
- Giải thích thang điểm – màu gì có ý nghĩa như thế nào, và việc đánh giá cần chỉ ra được tại sao lại cho màu đó mà không phải màu khác, ví dụ tại sau lại màu cam mà không phải màu vàng hay đỏ.
- Cho ví dụ về câu hỏi, cách cho điểm và cách đánh giá/giải thích việc cho điểm.
- Yêu cầu làm rõ những gì đã thực hiện. Sẵn sàng để đánh giá việc sử dụng thang điểm (đây là cách làm khá nhanh và rất ít tốn kém, người dân là những người hiểu rõ nhất về cộng đồng của họ, hệ thống cần được hỗ trợ và sử dụng bởi nhiều tổ chức khác nhau như IUCN, việc đánh giá cần được thực hiện bằng cách sử dụng những thông tin sẵn có, và các thông tin bổ sung thu thập được nếu cần thiết).

Bước này mất khoảng 20-30 phút.

Bước 3

Sau những đánh giá chung chung sẽ là bước thảo luận những vấn đề cụ thể, bắt đầu bằng các vấn đề nóng nhất. Ví dụ, có thể là sinh kế và môi trường hoặc quản lý thảm họa và thích ứng biến đổi khí hậu. Giải thích các câu hỏi quan trọng và cách giải thích, đánh giá các câu hỏi đó. Nguyên nhân dẫn đến các vấn đề hệ trọng cần được xác định, và những ghi chú thảo luận cần được rà soát lại để chốt lại nguyên nhân chính. Nếu có nhiều hơn 1 nhóm hoàn thành việc đánh giá (theo nghiên cứu trường hợp tại Việt Nam), khi đó bất kỳ sự khác biệt nào trong quan điểm cần được thảo luận sâu hơn. Cách tốt nhất là để những thành viên đại diện cho cộng đồng trình bày kết quả, để họ có thể trả lời các câu hỏi sau đó.

Bước này mất khoảng 20-30 phút cho mỗi kết quả.

Bước 4

Thảo luận các phương tiện/cách thức giải quyết vấn đề. Cộng đồng có thể cần được hỗ trợ, sử dụng các câu hỏi sau hoặc/và các tài liệu chuẩn bị trước. Việc thảo luận có thể rộng và bao hàm, kéo dài khoảng 30-60 phút. Các vấn đề cần thảo luận có thể là:

1. Dự án nào của Tỉnh/các tổ chức phi chính phủ/các trường đại học đang triển khai có liên quan đến các vấn đề cần giải quyết (ví dụ các vấn đề có điểm số thấp)?
2. Vấn đề nào cần quan tâm, cải thiện để nâng cao điểm đánh giá?
3. Các hoạt động hiện tại có giúp cải thiện điểm đánh giá không? Nếu không, giải thích tại sao và đề xuất cách thức triển khai các hoạt động đó hiệu quả hơn?
4. Nguyên nhân/nhân tố nào giúp thay đổi, cải thiện những vấn đề đặt ra?
5. Các rào cản về cấu trúc, tổ chức cần được giải quyết như thế nào? ví dụ như đầu vào (phân bổ kinh phí), lập kế hoạch, hay thủ tục, quy trình quản lý.

Người điều hành thảo luận cần lưu ý:

1. Nhắc lại rằng mục đích chính là để hiểu hơn các nhân tố ảnh hưởng đến điểm số, xác định những chương trình/dự án hiện tại hoặc các ý tưởng mới có thể giải quyết vấn đề đặt ra, chú trọng đến các giải pháp ít tốn kém hoặc cần các nguồn lực thay thế không phụ thuộc kinh phí (như kỹ năng, kiến thức, v.v.).
2. Thảo luận định hướng, có tính xây dựng hơn là chỉ trích, phê phán một bên nào, bằng cách khẳng định rằng mục đích của thảo luận là để tìm kiếm những giải pháp đơn giản, hiệu quả và cách thức hỗ trợ, cộng tác và làm việc giữa các bên.
3. Đảm bảo tất cả các bên liên quan cùng tham gia và nhận thức được rằng họ có thể đóng góp cho giải pháp đề xuất.
4. Theo dõi những ý tưởng liên quan lẫn nhau; khi cuộc thảo luận đi xa khỏi mục đích, kết quả mong đợi của thảo luận, cù để như vậy khoảng vài phút, sau đó anh/chị sẽ nhắc nhở và định hướng lại thảo luận sao cho đi đúng hướng và theo mục đích đặt ra, để thu được kết quả mong đợi.

Thành viên nhóm thảo luận và đánh giá các chỉ số chống chịu ở Hội thảo cấp Tỉnh, tổ chức tại Đại học Kinh tế Huế vào tháng 11/2015

Cuối thảo luận, người điều hành cần hỏi người tham dự ghi lại các vấn đề liên quan với nhau và những phát biểu về các hành động can thiệp thích ứng, lưu ý rằng ai sẽ là người thực hiện để giải quyết những vấn đề đó. Một tờ giấy A3 có thể được sử dụng để mọi người ghi chép lại các lựa chọn, giải pháp có thể, hoặc để người điều hành thảo luận tóm tắt lại những gì thu nhận được từ thảo luận.

Lặp lại bước 3 và 4 cho các kết quả khác.

Bước 5

Kết luận việc thảo luận. Việc này có thể bao gồm:

- Tóm tắt lại các vấn đề tổng thể và quan trọng nhất, những hành động thích ứng được xác định để giải quyết các vấn đề đó, và ai sẽ là người thực hiện;
- Xác định những vấn đề cần nghiên cứu sâu hơn hoặc tăng cường giám sát;
- Đề xuất một lộ trình tiếp theo;
- Hỏi xem còn có câu hỏi, thắc mắc hay ý kiến nào nữa không; và
- Cảm ơn mọi người đã tham dự và giải thích các bước tiếp theo (như gửi ghi chú, kết quả cho các bên,...).

Ở Campuchia, chúng tôi yêu cầu mỗi người tham dự tóm tắt lại và chia sẻ những vấn sau:

1. Một nội dung cốt lõi mà họ thu nhập được
2. Một hành động mà họ hoặc đơn vị của họ có thể làm để hỗ trợ thích ứng
3. Cho ý kiến xem liệu quy trình này có hữu ích cho các bên khác không

Những phản hồi tích cực từ 2 cuộc hội thảo mà chúng tôi thực hiện (16 và 18 người) cho thấy rằng hội thảo cung cấp cơ hội tuyệt vời để chia sẻ, học hỏi lẫn nhau về tác động của biến đổi khí hậu, các giải pháp sinh kế thay thế, những cách thức giúp tăng cường hợp tác và chia sẻ thông tin, giúp xác định những cơ hội, tiềm năng cho việc tự chủ-tự lực, và có thể được vận hành bởi các đơn vị và cá nhân tại địa phương mà không cần hỗ trợ từ bên ngoài.

4. Báo cáo xã Thủy Thanh

4.1. Giới thiệu

Dự án này nhằm “hiểu hơn cách thức khả năng chống chịu của cộng đồng có thể hỗ trợ việc lập kế hoạch giảm nhẹ rủi ro thiên tai và thích ứng biến đổi khí hậu”. Kết quả chính là một bảng hướng dẫn cho việc đánh giá nhanh khả năng chống chịu của cộng đồng nhằm hỗ trợ việc lập kế hoạch/quy hoạch cấp tỉnh và cấp xã, đặc biệt khi việc giám sát và mô phỏng chi tiết là tốn kém.

Nghiên cứu thực địa ở Việt Nam được triển khai bởi Đại học kinh tế Huế (Đại học Huế) và Viện chuyển đổi Môi trường và Xã hội (ISET), với sự hỗ trợ của Đại học Sunshine Coast (Úc). Chúng tôi tập trung vào 2 xã: Vinh Hải và Thủy Thanh ở tỉnh Thừa Thiên Huế. Các hoạt động được thực hiện bao gồm:

- Tổng quan về bối cảnh xã
- Đổi thoại chính sách sơ bộ về khí hậu và quản lý thiên tai
- Đánh giá khả năng chống chịu của xã (với thông tin đầu vào từ các nhóm: chính quyền, dễ bị tổn thương, và khá giả)
- Hội thảo chính sách cuối cùng

Đại diện mỗi nhóm thao luận lên triết lý bài kết quả trước lớp tại Xã Thủy Thanh,
tháng 1/2016

4.2. Bối cảnh

Thủy Thanh là một xã ven đô, đang đối mặt với áp lực dân số gia tăng do sự phát triển của Thành phố Huế, với sự đa dạng hóa sinh kế từ nông nghiệp truyền thống, và áp lực từ cạnh tranh lao động và sử dụng đất. Khi cộng đồng đa dạng hóa, tác động khí hậu cũng đa dạng và ảnh hưởng đến các lĩnh vực của cộng đồng và tính dễ bị tổn thương về sử dụng đất theo các cách khác nhau. Ví dụ, việc lấp đất trồng lúa để phát triển đô thị dẫn đến việc nhiều nông dân trở thành công nhân nhà máy hoặc lao động phổ thông (ví dụ bán hàng rong, phu khuân vác). Với sự thiếu hụt về kỹ năng và tay nghề, các nông dân bị chuyển đổi thường có công việc không ổn định với thu nhập thấp.

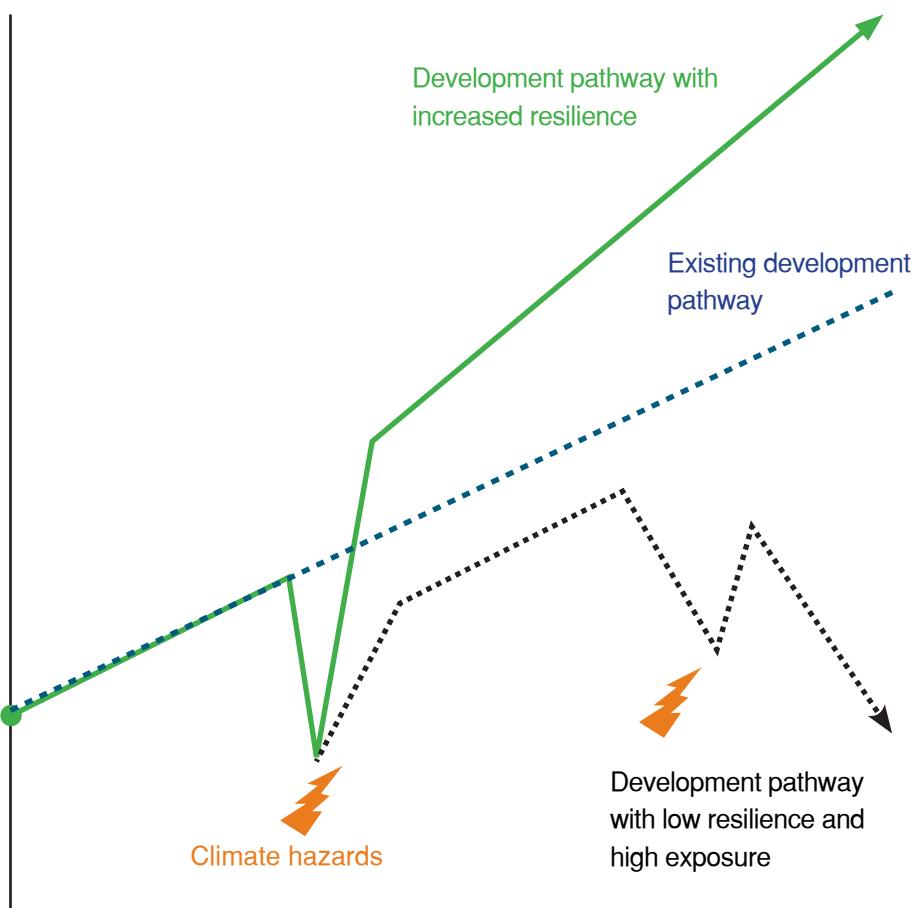
Xã có địa hình thấp trũng và được xem như một trong những vùng trũng lũ và thoát lũ cho Thành phố Huế. Một số khu vực của xã như Lang Xa Bau hay Thanh Thuy Chanh rất dễ bị ngập sâu, 1-2m nước. Về mặt môi trường, hệ thống thu gom nước thải chưa được lắp đặt. Nhận thức của người dân về bảo vệ môi trường vẫn còn hạn chế và họ thường xả rác hoặc chất thải rắn ra sông ngòi.

4.3. Đổi thoại chính sách

Đổi thoại chính sách đầu tiên gồm đại diện từ: Đại học Huế, Hội Chữ thập đỏ, các Sở/Ban ngành của Tỉnh (Sở Tài Nguyên và Môi trường, Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch, Sở Khoa học và Công nghệ, Sở Xây dựng, Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn), Ban Phòng chống thiên tai, Trung tâm dự báo khí tượng thủy văn, Trung tâm phát triển Nông thôn, Nghiên cứu và phát triển bền vững, Công ty Môi trường đô thị Huế, Công ty cấp nước Huế, Trung tâm khoa học xã hội và Nhân văn, và Hội Phụ nữ.

Mục đích của Hội thảo là để rà soát lại bộ khung công cụ và sự phù hợp với các kế hoạch hiện nay của tỉnh. Sự khác biệt giữa khả năng chống chịu, năng lực, ứng phó và thích ứng đã được trao đổi và chia sẻ thẳng thắn. Khả năng là năng lực chúng ta có để ứng phó với những hiểm họa khí hậu. Tương tự như cái giảm xóc của xe máy khi chúng ta băng qua một ổ gà trên đường đi (ổ gà tương tự như hiểm họa khí hậu). Tuy nhiên, nếu chúng ta có đủ khả năng chống chịu, khi đó chúng ta nghĩ về cách thức vận chuyển (băng xe máy hay xe ô tô), kỹ năng lái xe, và khả năng quen thuộc đường sá của chúng ta. Kết hợp lại, những vấn đề này sẽ ảnh hưởng đến đường phát triển của chúng ta và có thể giúp chúng ta thích ứng với hoàn cảnh theo cách tốt hơn và có ý nghĩa hơn (hình 1).

Hình 1: Những đường phát triển qua thời gian (hướng tới kết quả tốt hơn)

4.4. Khả năng chống chịu của cộng đồng

Khả năng chống chịu của cộng đồng mô tả các nguồn lực một cộng đồng cần có để phát triển, và khả năng huy động những nguồn lực đó để giải quyết những vấn đề quan trọng như biến đổi khí hậu. Chúng tôi sử dụng màu sắc để xác định những vấn đề quan trọng của cộng đồng (Bảng 2 – màu xanh là tốt, đỏ là xấu) ảnh hưởng đến các nhóm ngành: sinh kế và môi trường, cơ sở hạ tầng, cộng đồng, và quản lý thiên tai và biến đổi khí hậu. Việc này giúp xác định các nhu cầu thích ứng cần tập trung giải quyết. Những vấn đề then chốt – bao gồm những quan điểm khác nhau của nhóm chính quyền, nhóm dễ bị tổn thương, và nhóm khá giả – được thảo luận bên dưới, bao gồm cả những thông tin và ý kiến phản hồi từ Hội thảo đối thoại chính sách.

Bảng 2:Tóm tắt đánh giá khả năng chống chịu của cộng đồng

	Sinh kế và môi trường	Cơ sở hạ tầng	Cộng đồng	Quản lý thiên tai và biến đổi khí hậu
Đầu vào/cơ sở vật chất				
Phạm vi và hiệu quả việc lập kế hoạch/quy hoạch				
Kinh phí để thực hiện kế hoạch				
Quản lý				
Sự hợp tác				
Tham gia				
Chia sẻ thông tin				
Kết quả				

Sinh kế và môi trường được đánh giá ở mức trung bình. Cả kết quả và nguồn lực để quản lý sinh kế sau thiên tai đều cao hơn xã nông thôn Vinh Hải, phản ánh các nguồn thu nhập đa dạng hơn của người dân tại xã Thủy Thanh. Vị trí ven đô của xã Thủy Thanh đã giúp người dân dễ dàng tham gia thị trường lao động đô thị và có nhiều cơ hội việc làm hơn.

Cơ sở hạ tầng được đánh giá cao nhất ở xã Thủy Thanh. Nhận thức về cơ sở hạ tầng rất khác nhau giữa các nhóm, trong đó nhóm khá giả cho điểm thấp nhất vì sinh kế của họ có thể phụ thuộc hơn vào cơ sở hạ tầng. Ví dụ, một bộ phận người dân khá giả là viên chức của các cơ quan bên ngoài xã nên phải thường xuyên sử dụng các tuyến đường của xã, trong khi các tuyến đường này rất dễ bị ngập khi mùa mưa đến.

Nguồn lực của cộng đồng được đánh giá ở mức trung bình. Trong khi cộng đồng cho điểm nguồn lực để thực hiện kế hoạch cao hơn nhiều so với xã Vinh Hải, kết quả tổng vẫn không khác nhau nhiều. Xã này có tính dễ bị tổn thương thấp hơn so với khu vực nông thôn.

Quản lý khí hậu và thiên tai được đánh giá thấp nhất. Nhóm chính quyền cho điểm cao hơn nhóm dễ tổn thương và khá giả về các kết quả và sự tham gia vào các hoạt động quản lý thiên tai và biến đổi khí hậu. Điều này cho thấy rằng chính quyền cần hiểu rõ hơn về các tác động của thiên tai và biến đổi khí hậu lên sinh kế và đời sống người dân. Ví dụ, hộ nghèo và đặc biệt nghèo thường không có khả năng tự lực trong ứng phó và phục hồi sau thiên tai, hay nhiều khái niệm về biến đổi khí hậu và xây dựng khả năng chống chịu vẫn còn mơ hồ và khó hiểu đối với người dân.

Quản lý. Hợp tác, tham gia và chia sẻ thông tin được đánh giá cao bởi tất cả các nhóm. Đối với xã hội Việt Nam nói chung và Thủy Thanh nói riêng, quan hệ xã hội và gắn kết cộng đồng là khá tốt, đặc biệt trong khó khăn (ví dụ như khi thiên tai xảy ra), và việc hỗ trợ và giúp đỡ lẫn nhau trong cộng đồng là rất hữu ích cho việc lập kế hoạch và hành động thích ứng với biến đổi khí hậu ở cấp cơ sở. Tuy nhiên, việc thiếu hụt nguồn lực để thực hiện có thể làm cản trở những nỗ lực đó và ít nhiều cũng ảnh hưởng đến việc nâng cao khả năng chống chịu của cộng đồng trên thực tế.

Sự khác biệt giữa ven đô và nông thôn. Sự so sánh việc tự đánh giá như thế này phải luôn được thực hiện một cách cẩn thận, vì một số nhóm có thể lạc quan hơn và các kỳ vọng có thể khác nhau. Tuy nhiên, sự so sánh có thể giúp hiểu hơn các động cơ/nhân tố tác động đến khả năng chống chịu của cộng đồng. Việc đánh giá bằng cách cho điểm khá tương đồng giữa 2 xã: ven đô và nông thôn. Việc quản lý và phát triển cơ sở hạ tầng cũng được đánh giá tương đương. Tuy nhiên, việc có đủ nguồn lực để lập kế hoạch phát triển cộng đồng được đánh giá cao hơn đối với xã ven đô, có lẽ là do được tiếp cận tốt hơn với các dịch vụ bởi vì vị trí nằm gần thành phố Huế. Việc phát triển sinh kế cũng được đánh giá cao hơn, và ít bị tác động bởi việc thiếu nguồn lực để phục hồi sau thiên tai. Tuy nhiên, sự tham gia và kết quả quản lý thiên tai và biến đổi khí hậu được đánh giá thấp hơn. Điều này khuyến nghị rằng việc tăng cường quản lý, hợp tác và chia sẻ giữa các bên là cần thiết, chỉ ra rằng xã Thủy Thanh ít bị tổn thương hơn trước các hiểm họa khí hậu (đối với sinh kế và cơ sở hạ tầng).

Thành viên nhóm thảo luận cùng đánh giá việc cho điểm các chỉ số chống chịu ở cấp cộng đồng, tại Xã Thủy Thanh tháng 1/2016

4.5. Các lựa chọn thích ứng

Những vấn đề cốt lõi về lập kế hoạch thích ứng cần xem xét:

(1) Đơn giản hóa những khái niệm về quản lý khí hậu

Nhận thức rõ hơn về điểm số thấp đối với việc tham gia quản lý rủi ro thiên tai và khí hậu, và các nguyên nhân đằng sau là cần thiết. Chính quyền tỉnh cần làm rõ những khái niệm về tác động khí hậu, cung cấp các giải thích dễ hiểu và dễ áp dụng hơn cho người dân về các thuật ngữ khí hậu, thiên tai và xác định cơ quan/đơn vị đảm trách việc chuyển tải những thuật ngữ này đến người dân, cộng đồng.

(2) Gần gũi và sâu sát hơn với các nhóm dễ bị tổn thương

Trong khi điểm số cho các thành phần đánh giá liên quan đến nhóm dễ tổn thương và điểm số cung cấp bởi nhóm dễ tổn thương về cơ bản là ngang nhau, vẫn có lo ngại rằng khoảng cách giữa giàu và nghèo ngày càng lớn. Người nghèo hơn trong xã thường làm nông và, gần đây, là các công việc bấp bênh với thu nhập thấp. Nhóm dễ tổn thương thường nghĩ rằng nguồn lực để triển khai các kế hoạch (về quản lý thiên tai và khí hậu, phát triển sinh kế, môi trường) là không đủ trong khi nhóm khá giả có cái nhìn lạc quan hơn. Điều này chỉ ra rằng thiên tai và khí hậu tác động đến họ (nhóm dễ tổn thương) nhiều hơn và làm họ nghĩ rằng các vấn đề liên quan đến họ luôn thiếu nguồn lực để thực hiện. Khả năng duy trì nông nghiệp và thích nghi về sinh kế cũng cần được nhận thức rõ. Kiến thức, kỹ năng và nguồn lực có thể cần để hỗ trợ phụ nữ và người già trong quá trình chuyển hướng đô thị hóa ven đô. Vấn đề này có thể quan trọng hơn, và chỉ ra rằng đô thị hóa thường làm cho người nghèo không có kỹ năng và sự chuẩn bị cho việc chuyển đổi sinh kế, ngành nghề.

(3) Nâng cao khả năng phòng chống thiên tai để tăng khả năng tự lực

Xã này xem việc phòng chống thiên tai là rất quan trọng, bởi vì xã nằm ở vị trí rất dễ bị tác động bởi các sự kiện khí hậu, đặc biệt trong bối cảnh được dự báo nhiều hiểm họa hơn trong tương lai. Cụ thể, xã cần tập trung vào các vấn đề sau:

- Xây dựng hệ thống cảnh báo sớm hiệu quả
- Truyền thông, thông tin sâu rộng hơn về sự cần thiết phải tự lực được trong suốt quá trình thiên tai đang xảy ra, bao gồm cả việc đường sá bị ngập hay hư hại, hệ thống điện bị ngắt và nguồn nước bị ô nhiễm hoặc không hoạt động.
- Thường xuyên cập nhật thông tin về cách quản lý trong suốt thiên tai xảy ra, ví dụ như, trang bị bộ công cụ phòng chống thiên tai, tích trữ lương thực, chuẩn bị ngân sách dự phòng khi có thiên tai.

Chính quyền Úc gần đây vừa chuyển hướng cách tiếp cận từ cứu trợ thiên tai sang quản lý phòng chống thiên tai. Cách tiếp cận này huy động được nguồn lực phục vụ cho việc chuẩn bị phòng ngừa thiên tai là hỗ trợ nhanh việc phục hồi ngay sau thiên tai. Cách tiếp cận này có thể thích hợp với bối cảnh của xã Thủy Thanh, nếu chính quyền tỉnh dự đoán được sự nghiêm trọng của tính dễ bị tổn thương và rủi ro trước các hiểm họa khác nhau của biến đổi khí hậu.

5. Báo cáo xã Vinh Hải

5.1. Giới thiệu

Dự án này nhằm “hiểu hơn cách thức khả năng chống chịu của cộng đồng có thể hỗ trợ việc lập kế hoạch giảm nhẹ rủi ro thiên tai và thích ứng biến đổi khí hậu”. Kết quả chính là một bảng hướng dẫn cho việc đánh giá nhanh khả năng chống chịu của cộng đồng nhằm hỗ trợ việc lập kế hoạch/quy hoạch cấp tỉnh và cấp xã, đặc biệt khi việc giám sát và mô phỏng chi tiết là tốn kém.

Nghiên cứu thực địa ở Việt Nam được triển khai bởi Đại học kinh tế Huế (Đại học Huế) và Viện chuyển đổi Môi trường và Xã hội (ISET), với sự hỗ trợ của Đại học Sunshine Coast (Úc). Chúng tôi tập trung vào 2 xã: Vinh Hải và Thủy Thanh ở tỉnh Thừa Thiên Huế. Các hoạt động được thực hiện bao gồm:

- Tổng quan về bối cảnh xã
- Đổi thoại chính sách sơ bộ về khí hậu và quản lý thiên tai
- Đánh giá khả năng chống chịu của xã (với thông tin đầu vào từ các nhóm: chính quyền, dễ bị tổn thương, và khá giả)
- Hội thảo chính sách cuối cùng

TS. Trần Hữu Tuấn điều hành thảo luận nhóm tại Xã Thủy Thanh, tháng 1/2016

5.2. Bối cảnh

Xã Vinh Hải là một xã nông thôn ven biển với sinh kế chủ yếu dựa vào đánh bắt, nuôi trồng hải sản và làm nông. Người dân ở đây tương đối khó khăn về kinh tế và thiếu thốn nguồn lực để ứng phó và thích ứng với biến đổi khí hậu. Các hộ dân không có đủ khả năng thích ứng với khí hậu, đặc biệt liên quan đến đa dạng hóa sinh kế, tiếp cận nước sạch, điện và giao thông, và ít được cập nhật thông tin về các hiểm họa khí hậu. Xã rất dễ bị tổn thương trước bão lụt do có đường bờ biển dài (4,5 km) cũng như hạn hán và nhiễm mặn. Xã còn đối diện với vấn đề thiếu nước sạch do nguồn nước thường xuyên bị nhiễm phèn, nhiễm mặn. Lũ lụt và bão gây thiệt hại nghiêm trọng đến mùa màng nông nghiệp- chủ yếu dựa vào trồng lúa, và nhà ở người dân. Nếu bão xảy ra kèm theo lũ lụt sau đó sẽ ảnh hưởng lớn hơn đến xã.

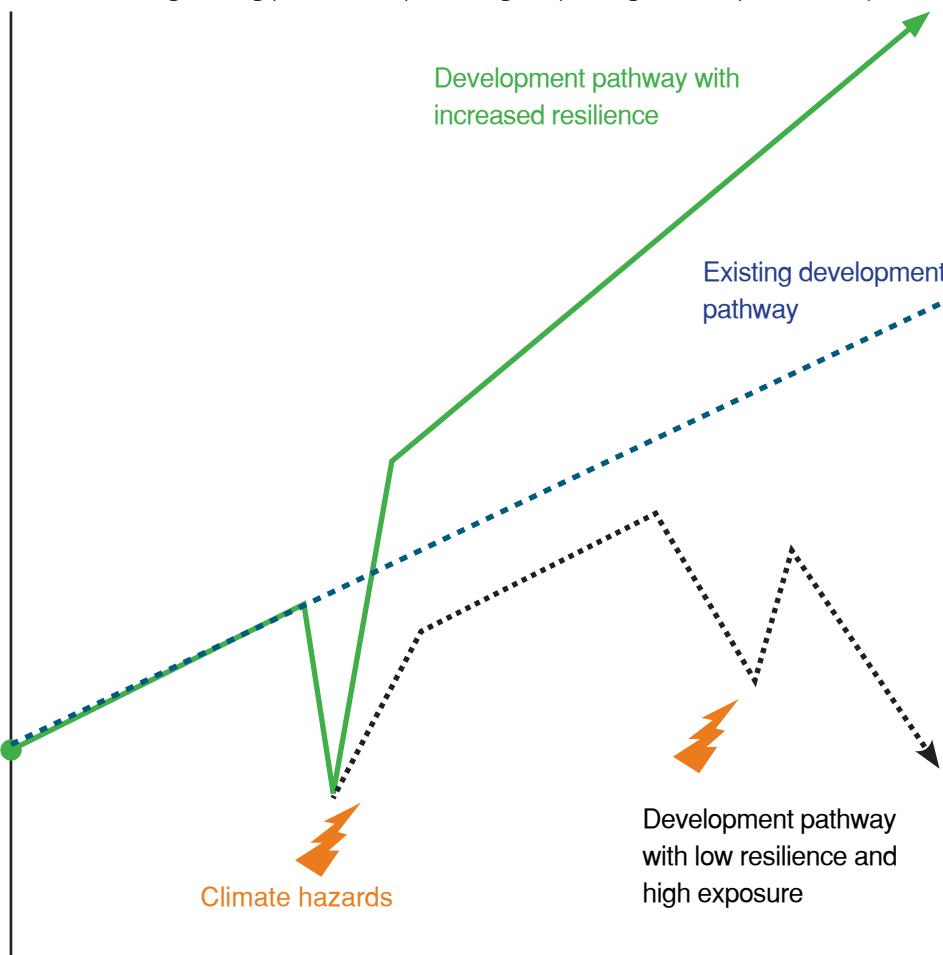
Người cao tuổi chiếm phần lớn dân số của xã, vì hầu hết thanh niên trong xã đi làm ăn xa ở các tỉnh/thành phố khác. Số người cao tuổi này thường chậm chạp trong việc tự sơ tán hoặc không đủ sức như thanh niên để chuẩn bị các giải pháp ứng phó tại chỗ (ví dụ như gia cố nhà cửa, chuyển đồ đạc đến nơi an toàn, giúp đỡ người khác sơ tán kịp thời).

5.3. Đối thoại chính sách

Đối thoại chính sách đầu tiên gồm đại diện từ: Đại học Huế, Hội Chữ thập đỏ, các Sở/Ban ngành của Tỉnh (Sở Tài Nguyên và Môi trường, Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch, Sở Khoa học và Công nghệ, Sở Xây dựng, Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn), Ban Phòng chống thiên tai, Trung tâm dự báo khí tượng thủy văn, Trung tâm phát triển Nông thôn, Nghiên cứu và phát triển bền vững, Công ty Môi trường đô thị Huế, Công ty cấp nước Huế, Trung tâm khoa học xã hội và Nhân văn, và Hội Phụ nữ.

Mục đích của Hội thảo là để rà soát lại bộ khung công cụ và sự phù hợp với các kế hoạch hiện nay của tỉnh. Sự khác biệt giữa khả năng chống chịu, năng lực, ứng phó và thích ứng đã được trao đổi và chia sẻ thẳng thắn. Khả năng là năng lực chúng ta có để ứng phó với những hiểm họa khí hậu. Tương tự như cái giảm xóc của xe máy khi chúng ta băng qua một ổ gà trên đường đi (ổ gà tương tự như hiểm họa khí hậu). Tuy nhiên, nếu chúng ta có đủ khả năng chống chịu, khi đó chúng ta nghĩ về cách thức vận chuyển (bằng xe máy hay xe ô tô), kỹ năng lái xe, và khả năng quen thuộc đường sá của chúng ta. Kết hợp lại, những vấn đề này sẽ ảnh hưởng đến đường phát triển của chúng ta và có thể giúp chúng ta thích ứng với hoàn cảnh theo cách tốt hơn và có ý nghĩa hơn (hình 1).

Hình 1: Những đường phát triển qua thời gian (hướng tới kết quả tốt hơn)

5.4. Khả năng chống chịu của cộng đồng

Khả năng chống chịu của cộng đồng mô tả các nguồn lực một cộng đồng cần có để phát triển, và khả năng huy động những nguồn lực đó để giải quyết những vấn đề quan trọng như biến đổi khí hậu. Chúng tôi sử dụng màu sắc để xác định những vấn đề quan trọng của cộng đồng (Bảng 2 – màu xanh là tốt, đỏ là xấu) ảnh hưởng đến các nhóm ngành: sinh kế và môi trường, cơ sở hạ tầng, cộng đồng, và quản lý thiên tai và biến đổi khí hậu. Việc này giúp xác định các nhu cầu thích ứng cần tập trung giải quyết. Những vấn đề then chốt – bao gồm những quan điểm khác nhau của nhóm chính quyền, nhóm dễ bị tổn thương, và nhóm khá giả – được thảo luận bên dưới, bao gồm cả những thông tin và ý kiến phản hồi từ Hội thảo đối thoại chính sách.

Bảng 2: Tóm tắt đánh giá khả năng chống chịu của cộng đồng

	Sinh kế và môi trường	Cơ sở hạ tầng	Cộng đồng	Quản lý thiên tai và biến đổi khí hậu
Đầu vào/cơ sở vật chất	Đỏ	Vàng	Vàng	Vàng
Phạm vi và hiệu quả việc lập kế hoạch/quy hoạch	Xanh lá	Xanh lá	Vàng	Xanh lá
Kinh phí để thực hiện kế hoạch	Đỏ	Đỏ	Đỏ	Đỏ
Quản lý	Vàng	Vàng	Vàng	Vàng
Sự hợp tác	Vàng	Vàng	Vàng	Vàng
Tham gia	Xanh lá	Xanh lá	Xanh lá	Xanh lá
Chia sẻ thông tin	Đỏ	Vàng	Vàng	Vàng
Kết quả	Đỏ	Vàng	Vàng	Vàng

Sinh kế và môi trường được đánh giá thấp nhất trong xã. Nguyên nhân là do thiếu nguồn lực để quản lý tác động của khí hậu và thiên tai lên sinh kế, thiếu kinh phí thực hiện, và một số quy hoạch sử dụng đất (ví dụ phát triển nông nghiệp ở vùng thấp trũng) làm gia tăng tính dễ tổn thương trước biến đổi khí hậu. Ngoài các hiện tượng cực đoan (như lụt, bão), các tác động chậm và kéo dài của khí hậu như nắng nóng, xâm nhập mặn hay rét hại cũng là những rào cản chính cho sự phát triển kinh tế tại địa phương. Xã rất thiếu nguồn lực để chuyển đổi phương thức canh tác và chăn nuôi để giảm thiểu tác động của khí hậu và thiên tai.

Cơ sở hạ tầng được đánh giá trung bình. Tuy nhiên, vẫn có nhiều quan điểm trái ngược nhau về việc xây dựng cơ sở hạ tầng có thể giúp giảm tính dễ tổn thương của xã trước các hiểm họa khí hậu. Cụ thể, hiện tại xã còn thiếu những nhà trú ẩn cộng đồng khi bão, lụt ập đến. Nhà ở người dân xuống cấp nhiều do được xây dựng từ rất lâu và rất cần được nâng cấp. Tuy nhiên, kinh tế khó khăn của người dân và xã, cũng như việc thiếu hỗ trợ kỹ thuật đã cản trở việc xây dựng nhà an toàn hơn. Hơn thế nữa, hệ thống kênh mương thủy lợi không thể đáp ứng nhu cầu phát triển nông-ngư nghiệp tại địa phương.

Nguồn lực cộng đồng được đánh giá trung bình. Nhận thức của nhóm dễ tổn thương cho rằng họ không thể tự lực hơn các nhóm khác do thiếu thông tin và nguồn lực để thực hiện. Một bộ phận trong nhóm dễ tổn thương còn lệ thuộc quá nhiều vào những hỗ trợ bên ngoài hơn là chủ động chuẩn bị các giải pháp ứng phó với hiểm họa khí hậu.

Quản lý khí hậu và thiên tai cũng được đánh giá trung bình. Tuy nhiên, cán bộ chính quyền có khuynh hướng nghĩ rằng họ có đầy đủ thông tin, và nhóm khá giả thường cho rằng họ có khả năng chống chịu với khí hậu. Việc thiếu cập nhật thông tin về dự báo và kịch bản khí hậu, các tác động tiềm tàng của khí hậu, và cách ứng phó với nguồn lực hiện có của xã cho thấy rằng một số cán bộ địa phương chưa tự tin hoặc khá bị động trong việc nhắc nhở, hướng dẫn người dân chuẩn bị ứng phó cũng như trong việc triển khai các kế hoạch, hành động về thích ứng biến đổi khí hậu.

Quản lý. Việc hợp tác, tham gia và chia sẻ thông tin được đánh giá cao bởi tất cả các nhóm. Sự hợp tác giữa chính quyền xã và cộng đồng được tăng cường thông qua các ông trưởng thôn và các tổ chức quần chúng (ví dụ như Hội Phụ nữ, Hội nông dân) trong khi việc chia sẻ thông tin được cải thiện nhờ vào sự bùng nổ của điện thoại di động.

Các vấn đề liên ngành (liên lĩnh vực). Vấn đề của nhóm dễ tổn thương là phô biến và liên quan đến tất cả mảng. Nhóm dễ tổn thương có góc nhìn hẹp hơn về khả năng chống chịu và tự lực của họ. Mọi người thường cho rằng việc xây dựng cơ sở hạ tầng có thể làm gia tăng tính dễ tổn thương với hiểm họa khí hậu. Do đó, việc lập kế hoạch thích ứng khí hậu cần tập trung xác định ai thuộc nhóm dễ tổn thương, các rào cản cho sự phát triển sinh kế của họ, việc quy hoạch và xây dựng cơ sở hạ tầng ảnh hưởng đến họ như thế nào, và các nhu cầu của họ được giải quyết như thế nào trước, trong và sau thiên tai.

Thành viên nhóm thảo luận trình bày kết quả thảo luận tại Hội thảo cấp Tỉnh được tổ chức tại Đại học Kinh tế Huế, tháng 11/2015

5.4. Các lựa chọn thích ứng

Những vấn đề cần lưu ý về lập kế hoạch ứng phó:

(1) Hiểu rõ hơn nhóm ‘dễ bị tổn thương’ và các nhu cầu của họ

Hiểu rõ ai thuộc nhóm dễ tổn thương nhất trước tác động khí hậu là cần thiết. Nói chung, người già, phụ nữ (đặc biệt phụ nữ đơn thân) và trẻ em thường được liệt kê vào nhóm dễ bị tổn thương nhất. Do đó cần tìm hiểu về: (i) các cơ hội sinh kế (yêu cầu sức khỏe không cao như tròng trọt gần nhà); (ii) cơ hội tiếp cận tài chính vi mô có lãi suất ưu đãi (nhóm này thường bị tác động lớn hơn bởi thiên tai và dự trữ tài chính ít hơn); và (iii) hỗ trợ trong thiên tai (những kết nối, quan hệ họ cần có để tiếp cận thông tin, nguồn lực và phương tiện vận chuyển trong thiên tai).

(2) Nâng cao khả năng phòng chống thiên tai

Xã này xem việc phòng chống thiên tai là rất quan trọng, bởi vì xã nằm ở vị trí rất dễ bị tác động bởi các sự kiện khí hậu, đặc biệt trong bối cảnh đang được dự báo nhiều hiểm họa hơn trong tương lai. Cụ thể, xã cần tập trung vào các vấn đề sau:

- Giải quyết vấn đề nhà ở chống chịu bão và lụt (ví dụ, thông qua các gói vay ưu đãi và/hoặc tập huấn kỹ thuật cách xây dựng/sửa chữa nhà ở có khả năng chống chịu).
- Người dân không thể cầm cự nổi nếu thiên tai kéo dài hơn 10 ngày. Do đó, thông tin về cách thức quản lý trong thiên tai là cần thiết, ví dụ, bộ công cụ phòng chống thiên tai, tích trữ lương thực, chuẩn bị ngân sách dự phòng khi có thiên tai.
- Việc thiếu nhà trú ẩn cộng đồng. Rất cần thiết phải có một nhà trú ẩn cộng đồng tại mỗi thôn để người dân có thể sơ tán kịp thời khi mưa bão đến.
- Xây dựng đê biển (được xem là cấp bách để bảo vệ cộng đồng xã). Tuy nhiên, sự thận trọng là cần thiết. Đê biển có thể làm tăng rủi ro nếu bị xâm lấn, lấn chiếm, và có thể dẫn đến thảm họa còn lớn hơn nếu bị vỡ (vì người dân dễ chủ quan khi có đê kè bảo vệ). Các chí phí và lợi ích của việc xây đê biển cũng cần xem xét kỹ lưỡng.

(3) Đầu tư vào đa dạng hóa sinh kế và giảm tính dễ tổn thương của sinh kế

Có một nhu cầu rõ ràng là cần giải quyết các nguyên nhân về sinh kế kém phát triển. Sự phơi nhiễm trước rủi ro khí hậu có thể ảnh hưởng lâu dài đến sinh kế. Người dân xác định rõ sự cần thiết phải cải thiện hệ thống kênh mương, tưới tiêu để phát triển nông nghiệp và ngư nghiệp. Trong khi việc này có thể ngăn cản việc xâm nhập mặn, việc chọn lựa giống lúa và kỹ thuật trồng lúa trong điều kiện hạn-mặn, và mùa vụ thay thế là cần thiết để giải quyết những thay đổi có tính dài hạn. Việc này cần sự hỗ trợ từ Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và các bên liên quan.

APPENDIX 1:

TOOLS TO SUPPORT COMMUNITY RESILIENCE ASSESSMENT

Many rural communities in poorer countries are yet to be exposed to the concepts of vulnerability, adaptive capacity or climate adaptation planning, despite having direct experience of the impacts of changing climate. These communities may or may not have had exposure to participatory rural appraisal and other community development techniques. Others have been engaged directly in vulnerability, adaptive capacity, disaster or resilience assessments.

We included the following tools in Cambodian case studies to (i) introduce the project gently with communities and start a discussion about climate change, (ii) provide a context for the community resilience assessment, and (iii) provoke thinking about community priorities.

The tools were derived from the Care CVCA handbook (<http://careclimatechange.org/tool-kits/cvca/>), an FAO adaptation of this, and tools developed by University of the South Pacific's Pacific Centre for Environment and Sustainable Development (<http://careclimatechange.org/tool-kits/cvca/>).

TOOL 1: HISTORICAL TIMELINE

This exercise provides information about climate hazards in the community and a community's sensitivity to them. It is helpful in initiating discussion about climate change, and should be used before the resilience analysis to provide background discussion.

Instructions

Draw the table on a large sheet of paper

Explain to participants:

This exercise involves thinking about key events that have happened in your village. It will help to understand whether your responses to them are changing. We will then ask you some questions about the timeline. Let me give you an example first, then you can provide examples

Year	Event / duration	Impact - social, economic and ecological
2012	Flood - lasted 2 weeks	Schools close Damage to roads - it's still not fixed and its more difficult on a bike now Rotten crops - had to buy food from Thailand at high cost, and it was bad quality
2016		
2015		
2014		
2013		
2012		
2011		
2010		
2009		
2008		
2007		
2006		
2005		
2004		
2003		
2002		
2001		
2000		

TOOL 2: HAZARD IMPACT AND COPING STRATEGIES

This exercise provides information about a community's sensitivity to climate hazards and adaptive capacity. It is helpful in initiating discussion about adaptation options, and could be used either before the resilience analysis or after it.

Instructions

Draw the table on a large sheet of paper

Explain to participants:

This exercise involves thinking about how you manage climate impacts, and whether your responses to them are changing. Let me give you an example first, then you can provide examples

We will then discuss some of the community's adaptive capacity towards reducing impact sensitivity.

Type of hazard	How many times since 2000?	Impacts (1 is low, 5 is high) and change (increasing, decreasing)	What coping strategies are used? Are they effective? (1 is low, 5 is high), why/why not
Flood	Every year	3 - decreasing since 2000	Houses on stilts 5 - keep people safe Save food for winter 2 - not enough money to buy food
Cyclone			
Drought			
Disease			
.....			

Use the timeline table to identify these

Potential discussion questions (if time allows)

1. Were men and women affected differently by these hazards? Any examples? (health, diet, drop out of school, migration to find other work, etc.)
2. Do you have traditional knowledge you use for adaptation (e.g. start planting rice after it has been humid at night for 3 weeks)?
3. What events do you expect/suppose will occur in the future? Will they be like they are now or will they be different? If different, how different?
4. Does your idea of future events affect the way you do things now? If so, how?
5. Does the community believe they have the skills and resources to adapt to the changing environment? If not, what do they need to be able to adapt?

TOOL 3: NEEDS PRIORITISATION

This exercise provides information about a community's development priorities, based on sensitivity to climate hazards. It can then be contrasted against annual planning priorities. In combination, this will help to uncover perceptions about the role of different groups in development, and whom might address emerging climate adaptation priorities. It should be used before or as part of the resilience analysis.

The tool has four parts:

1. Needs ranking
2. Sensitivity to climate impacts
3. Vulnerability ranking
4. Funding ranking
5. Comparison

If the tool is run as part of the resilience assessment, the first item in part D should be completed beforehand.

This tool was adapted from the University of the South Pacific's Integrated Climate change and Disaster Risks Community Planning Toolkit.

1. COMMUNITY DEVELOPMENT NEEDS

Ask the participants to list the community development needs/items and write them in the first column and the top row, in order. Each item across the row is then compared to each item down the column. Ask the participants which of the two is more important for their community. Once an item has been identified as being more important than the other that item is to be written in the empty box where the column and row meet. Note that the example excludes electricity, because there was none in this community.

	Drinking water	Health centre	Education	Agriculture skills	Roads	Irrigation
Drinking water		Drinking water	Drinking water	Drinking water	Drinking water	Irrigation
Health care			Health care	Health care	Health care	Health care
Education				Agriculture skills	Education	Irrigation
Agriculture Skills					Agriculture skills	Irrigation
Roads						Irrigation
Irrigation						

For example:

After the table has been completed, count the number of appearances, and rank the needs from most common (a rank of 1) to least common. This becomes the Need ranking.

2. SENSITIVITY TO CLIMATE IMPACTS

Draw the table below and then explain to participants:

Now that we know about which things are more important than others. We are now going to ask you about how you have access to them in normal times and in times of hazards.

*Rate access on a score of 1-5 during normal times, and a score of 1-5 during times of climate hazards such as flood, drought or storm (5 means **very in-accessible**, 1 means **very accessible**).*

Item	Normal access	Access during hazards
Drinking water	3	4
Health care	2	3
Education	1	3
Agricultural skills	4	4
Roads	3	2
Irrigation	5	5

3. VULNERABILITY RANKING

This can be conducted independently of the community (e.g. during a workshop break)

Fill in the scores from parts A & B. Compile an overall score for each by multiplying columns 2, 3 and 4. Prioritise the scores by ranking them from highest to lowest score. A higher priority means that more resources should be devoted to this activity rather than anything else.

Item	Need ranking (Part 1)	Normal access (Part 2)	Hazard access (Part 2)	Score	Vulnerability ranking
Drinking water	4	3	4	48	2
Health care	4	2	3	24	4
Education	1	2	3	6	5
Agricultural skills	2	4	4	32	3
Road	0	3	2	0	6
Irrigation	4	5	5	100	1

Based on this chart, priorities are ranked highest to lowest from Irrigation, Drinking water, etc.

4. FUNDING PRIORITIES

This part can be completed independently of the community

First, group the funding from the relevant annual plan (e.g. Commune Investment Plan) under the needs identified in part 1. Next, identify the rank based on highest to lowest budget. See the end notes about presenting actual figures to the group.

Item	Percentage budget	Plan rank
Drinking water	1.3%	8
Healthcare	4.0%	7
Education	16.3%	2
Agriculture and skills	6.5%	4
Irrigation	5.7%	6
Roads	13.9%	3
Natural Environment	5.8%	5
Administration	46.4%	1

5. COMPARING RANKINGS

Next, compare ranks. The Plan Rank come from part 4, the *Vulnerability Rank* comes from the last column of Part 3 (climate vulnerability priorities) and the *Need Rank* comes from Part 1.

Item	Plan rank	Need rank	Vulnerability rank
Irrigation	5	3	1
Drinking water	7	1	2
Agricultural skills	3	3	3
Healthcare	6	2	4
Education	1	1	5
Road	2	3	6
Natural environment	4	0	0

You are now ready for discussion with the group about why the ranks differ:

- i. Why do plan, Need and Vulnerability rank differ? Does cost explain the Plan Rank of some things?

For example, the cost of irrigation may make it a high plan rank (it is expensive) or a low plan rank (it is too expensive).

- ii. Compare Plan and Vulnerability Rank. Do some things gain less funds than they should based on need? Why? Whose responsibility is it to provide these things? How are those funders identified? What happens if that funding does not exist or is in decline?

For example, Drinking water receives a low Plan rank but a high Vulnerability Rank. This might be explained because NGOs have provided drinking water wells in the past. The commune needs to consider if the NGOs will continue to meet this need.

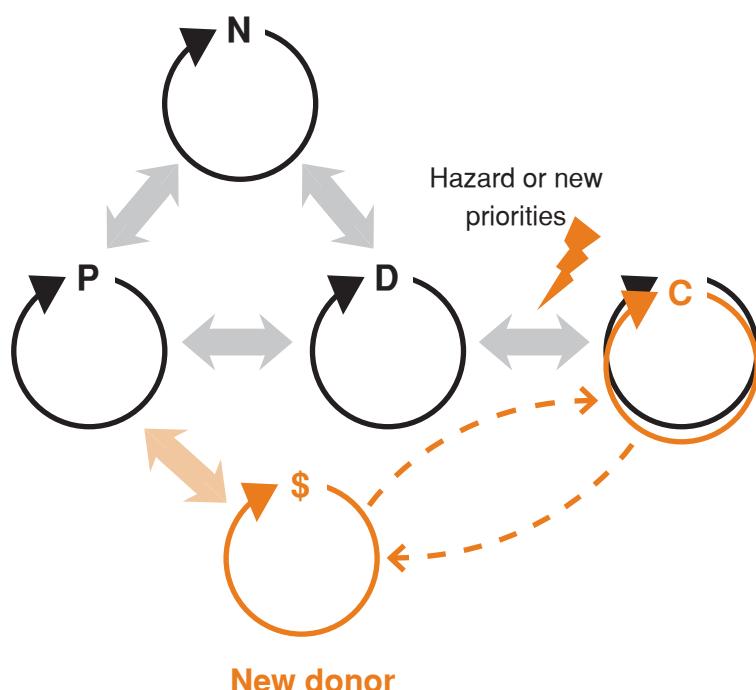
- iii. What things are more important if climate gets worse and why (the Vulnerability Rank column)? Can these be addressed in existing funding requests? Should these be addressed by donors? If so, how?

For example, for Irrigation Vulnerability Rank is high but Plan Rank is low, because private companies are expected to undertake this development. The commune needs to be sure they are aware of how important this priority is, especially given climate change.

Note: Limitations to discussions

Discussions about priorities can be difficult because of concerns about corruption. Sometimes, what is funded depends on National, Provincial and District priorities. Sometimes, plans are developed out of order, so needs do not align. Sometimes priorities and needs change after plans are developed (for example, because of a disaster or because of improved services). Sometimes, commune councils or groups may not be aware of budgets. Sometimes, a budget in a plan may not actually exist in reality. We focus on priorities, not actual budgets, to avoid some of these discussions.

Mismatched priorities require careful consideration of both causes and consequences, and highlight the complexity of planning; budget for priority needs may never be met by government. One means to address this may be to develop a process for regularly updating priorities, and for sharing these directly and on a regular basis with aid agencies, providing a more integrated approach to community development. This is shown in the figure below, where the circle represents the planning process, N represents national priorities, P represents provincial priorities, D represents district priorities, and C represents commune priorities.

Phụ lục 1 :

Công cụ hỗ trợ đánh giá khả năng chống chịu của cộng đồng

Nhiều cộng đồng nông thôn ở các nước nghèo vẫn chưa được tiếp xúc với những khái niệm về tính dễ bị tổn thương, khả năng thích ứng, hay lập kế hoạch thích ứng khí hậu, mặc dù có kinh nghiệm về tác động của khí hậu. Những cộng đồng này có thể hoặc không thể tiếp cận được các kỹ thuật đánh giá nông thôn và sự phát triển cộng đồng có sự tham gia của người dân và các bên liên quan.

Chúng tôi sử dụng những công cụ sau ở Campuchia để (i) giới thiệu dự án với cộng đồng và khởi xướng thảo luận về biến đổi khí hậu, (ii) cung cấp cách đánh giá khả năng chống chịu của cộng đồng, và (iii) gợi mở các suy nghĩ về những ưu tiên của cộng đồng.

Các công cụ được lấy từ sách hướng dẫn CVCA của CARE (<http://careclimatechange.org/tool-kits/cvca/>), và những công cụ được phát triển bởi Trung tâm Môi trường và Phát triển bền vững của Đại học Nam Thái Bình Dương (<http://careclimatechange.org/tool-kits/cvca/>).

Công cụ 1: Dòng thời gian lịch sử

Công cụ này giúp cung cấp thông tin về những hiểm họa khí hậu mà cộng đồng gặp phải và độ nhạy cảm của cộng đồng với những hiểm họa đó. Nó giúp khởi xướng thảo luận về biến đổi khí hậu, và nên được sử dụng trước việc phân tích khả năng chống chịu để cung cấp thảo luận nền.

Hướng dẫn

Vẽ bảng trên một tờ giấy khổ lớn

Giải thích cho mọi người:

Công cụ này giúp chúng ta hồi tưởng lại các sự kiện chính xảy ra trong quá khứ. Nó giúp hiểu rõ liệu các ứng phó của anh/chị có thay đổi không. Chúng tôi sẽ hỏi anh/chị một số câu hỏi về mốc thời gian. Xin được cung cấp một ví dụ cho anh/chị dễ hiểu, sau đó anh/chị điền vào bảng.

Năm	Sự kiện/ Thời gian diễn ra	Tác động- về xã hội, kinh tế và sinh thái
2012	Lũ lụt – kéo dài 2 tuần	Trường đóng cửa Làm hư hỏng đường sá – hiện tại vẫn chưa được sửa chữa và rất khó đi lại Mùa màng bị mất – phải mua lương thực, thực phẩm từ Thái Lan với giá cao, nhưng chất lượng lại kém
2016		
2015		
2014		
2013		
2012		
2011		
2010		
2009		
2008		
2007		
2006		
2005		
2004		
2003		
2002		
2001		
2000		

Công cụ 2: Tác động của hiểm họa và chiến lược ứng phó

Công cụ này cung cấp thông tin về độ nhạy cảm của một cộng đồng trước các hiểm họa khí hậu và khả năng thích ứng của cộng đồng đó. Công cụ giúp khởi xướng những cuộc thảo luận về các lựa chọn thích ứng, và có thể sử dụng trước hoặc sau phân tích khả năng chống chịu.

Hướng dẫn

Vẽ bảng trên một tờ giấy khổ lớn

Giải thích cho mọi người:

Công cụ này giúp chúng ta hồi tưởng lại cách quản lý tác động của khí hậu, và liệu các ứng phó của anh/chị có thay đổi không. Xin được cung cấp một ví dụ cho anh/chị để hiểu, sau đó anh/chị điền vào bảng.

Sau đó chúng ta sẽ thảo luận về một số khả năng thích ứng của cộng đồng để giảm thiểu tác động của khí hậu

Loại hiểm họa	Xảy ra bao nhiêu lần từ năm 2000?	Tác động (1 là thấp, 5 là cao) và thay đổi (đang tăng, đang giảm)	Chiến lược ứng phó nào được sử dụng? Có hiệu quả không? (1 là thấp, 5 là cao), tại sao/tại sao không
Lũ lụt	Hàng năm	3 – đang giảm kể từ năm 2000	Nhà trên cột 5 – bảo vệ người dân an toàn Trữ lương thực cho mùa đông 2 – không đủ tiền để mua lương thực
Bão			
Hạn hán			
Dịch bệnh			
.....			

Sử dụng bảng khung thời gian để xác định những hiểm họa này

Các câu hỏi thảo luận (nếu còn thời gian)

1. Phụ nữ và đàn ông có chịu tác động khác nhau bởi những hiểm họa này không? Cho ví dụ? (ví dụ về sức khỏe, chế độ ăn uống, việc nghỉ học, đi làm xa,...)
2. Kiến thức bản địa có được sử dụng trong việc thích ứng với khí hậu không? (ví dụ bắt đầu trồng lúa sau khi ủ ẩm được 3 tuần)
3. Sự kiện nào anh/chị mong muốn/nghĩ rằng sẽ xảy ra trong tương lai? Liệu nó sẽ giống hiện tại hay khác với hiện tại? Nếu khác, thì khác như thế nào?
4. Liệu nhận thức của anh/chị về các sự kiện tương lai sẽ ảnh hưởng các hành xử của anh/chị ở thời điểm hiện tại? Nếu có, ảnh hưởng như thế nào?
5. Cộng đồng có tin rằng họ sẽ có kỹ năng và nguồn lực để thích ứng với môi trường, khí hậu đang thay đổi? Nếu không có, cộng đồng cần những gì để có thể thích ứng?

Công cụ 3: Ưu tiên các nhu cầu

Công cụ này cung cấp thông tin về các ưu tiên phát triển của một cộng đồng, dựa vào độ nhạy cảm đối với những hiểm họa khí hậu. Sau đó, đối chiếu với những ưu tiên quy hoạch hàng năm. Kết hợp lại, công cụ này sẽ giúp xác định vai trò của các bên trong quá trình phát triển, và bên nào sẽ đảm trách các ưu tiên về thích ứng khí hậu. Công cụ này cần được sử dụng trước hoặc trong quá trình phân tích khả năng chống chịu. Công cụ này có 4 phần:

1. Phân loại ưu tiên
2. Độ nhạy cảm đối với tác động khí hậu
3. Phân loại tính dễ bị tổn thương
4. Phân loại kinh phí
5. So sánh

Nếu công cụ này được dùng như một phần của việc đánh giá khả năng chống chịu, Mục đầu tiên ở phần D cần được hoàn thành trước.

Công cụ này được hiệu chỉnh từ Bộ công cụ Lập kế hoạch cộng đồng tích hợp Rủi ro thiên tai và Biến đổi khí hậu của trường Đại học Nam Thái Bình Dương.

1. Nhu cầu phát triển cộng đồng

Anh/chị hãy liệt kê các ưu tiên phát triển của cộng đồng và viết chúng vào cột đầu tiên và hàng đầu tiên của Bảng bên dưới, theo thứ tự. Mỗi mục ưu tiên ở hàng ngang sau đó sẽ được đối chiếu với các mục ưu tiên ở hàng dọc (cột). Anh/chị tự đánh giá xem mục nào trong mỗi 2 mục ưu tiên được so sánh là quan trọng hơn đối với cộng đồng. Một khi mục quan trọng hơn được xác định, mục đó cần được viết vào ô, là nơi giao nhau của hàng ngang và hàng dọc.

	Nước uống	Chăm sóc y tế	Giáo dục	Kỹ năng nông nghiệp	Đường sá	Thủy lợi
Nước uống		Nước uống	Nước uống	Nước uống	Đường sá	Thủy lợi
Chăm sóc y tế			Giáo dục	Chăm sóc y tế	Chăm sóc y tế	Chăm sóc y tế
Giáo dục				Kỹ năng làm nông	Giáo dục	Thủy lợi
Kỹ năng nông nghiệp					Kỹ năng làm nông	Thủy lợi
Đường sá						Thủy lợi
Thủy lợi						

Ví dụ:

Sau khi hoàn thành bảng trên, đếm số lần xuất hiện của mỗi mục ưu tiên trong bảng, và phân loại các ưu tiên theo số lần xuất hiện. Đây là Phân loại ưu tiên.

2. Độ nhạy cảm với tác động khí hậu

Vẽ bảng dưới đây và giải thích cho mọi người:

Bây giờ chúng ta đã biết vấn đề gì quan trọng và ưu tiên hơn. Chúng tôi sẽ hỏi anh/chị về cách thức tiếp cận của anh/chị đến những vấn đề đó trong thời gian thông thường và trong thời gian xảy ra hiểm họa.

Cho điểm mức độ tiếp cận của anh/chị từ 1-5 cho cả thời gian thông thường và xảy ra hiểm họa, ví dụ như lũ lụt, bão, hạn hán (5 nghĩa là **không được tiếp cận**, 1 nghĩa là **được tiếp cận rất tốt**).

Vấn đề	Tiếp cận trong thời gian thông thường	Tiếp cận trong thời gian xảy ra hiểm họa
Nước uống	3	4
Chăm sóc sức khỏe	2	3
Giáo dục	1	3
Kỹ năng nông nghiệp	4	4
Đường sá	3	2
Thủy lợi	5	5

3. Phân loại tính dễ bị tổn thương

Có thể được thực hiện độc lập với cộng đồng (ví dụ trong lúc nghỉ giải lao)

Ghi điểm từ Phần 1&2 ở trên vào bảng. Tính điểm tổng cho mỗi vấn đề bằng cách nhân các số trong cột 2, 3 và 4 với nhau. Sắp xếp các vấn đề ưu tiên từ điểm cao đến điểm thấp. Ưu tiên cao hơn có nghĩa là cần nhiều nguồn lực hơn dành cho hoạt động này.

Vấn đề	Phân loại ưu tiên (phần 1)	Tiếp cận trong thời gian thông thường(phần 2)	Tiếp cận trong thời gian xảy ra hiểm họa(phần 2)	Điểm tổng	Phân loại tính dễ bị tổn thương
Nước uống	4	3	4	48	2
Chăm sóc sức khỏe	4	2	3	24	4
Giáo dục	1	2	3	6	5
Kỹ năng nông nghiệp	2	4	4	32	3
Đường sá	0	3	2	0	6
Thủy lợi	4	5	5	100	1

Dựa vào bảng này, các ưu tiên được phân loại từ cao xuống thấp, ví dụ từ Thủy lợi đến Nước uống,...

4. Ưu tiên kinh phí

Phần này có thể được thực hiện độc lập với cộng đồng

Đầu tiên, nhóm các kinh phí từ những kế hoạch liên quan hàng năm (ví dụ Kế hoạch Đầu tư cấp Xã) theo các nhu cầu xã định ở Phần 1. Tiếp đến, phân loại chúng dựa theo kinh phí từ cao xuống thấp. Xem lưu ý ở phần cuối Tài liệu về cách trình bày các số liệu.

Vấn đề	Phần trăm ngân sách	Phân loại Kế hoạch
Nước uống	1.3%	8
Chăm sóc sức khỏe	4.0%	7
Giáo dục	16.3%	2
Kỹ năng nông nghiệp	6.5%	4
Thủy lợi	5.7%	6
Đường sá	13.9%	3
Môi trường tự nhiên	5.8%	5
Quản lý	46.4%	1

5. So sánh việc phân loại

Tiếp theo, so sánh việc phân loại. Phân loại Kế hoạch lấy từ Phần 4 ở trên, Phân loại Tính dễ bị tổn thương lấy từ Phần 3-cột cuối cùng (các ưu tiên dễ bị tổn thương trước khí hậu) và Phân loại Nhu cầu lấy từ Phần 1.

Vấn đề	Phân loại Kế hoạch	Phân loại Nhu cầu	Phân loại Tính dễ bị tổn thương
Thủy lợi	5	3	1
Nước uống	7	1	2
Kỹ năng nông nghiệp	3	3	3
Chăm sóc sức khỏe	6	2	4
Giáo dục	1	1	5
Đường sá	2	3	6
Môi trường tự nhiên	4	0	0

Anh/chị bây giờ đã sẵn sàng để thảo luận về những nguyên nhân tại sao các phân loại trên khác nhau:

- Tại sao việc phân loại theo **Kế hoạch**, **Nhu cầu**, và **Tính dễ bị tổn thương** lại khác nhau? Liệu chi phí có giải thích được việc Phân loại theo Kế hoạch không?

Ví dụ, chi phí cho thủy lợi có thể làm kế hoạch đó được ưu tiên (có thể chấp nhận được) hoặc không được ưu tiên (quá cao).

- So sánh việc phân loại Kế hoạch và Tính dễ bị tổn thương. Liệu có thứ gì ít tổn kém hơn là dựa vào nhu cầu? Tại sao? Trách nhiệm của ai để cung ứng những thứ đó?
- Các nhà tài trợ được tìm kiếm và xác định bằng cách nào? Chuyện gì sẽ xảy ra nếu khoản kinh phí dự trù không có hoặc đang giảm?

Ví dụ, Nước uống nhận mức độ thấp ở Phân loại Kế hoạch nhưng là mức độ cao ở Phân loại Tính dẽ bị tổn thương. Điều này có thể được giải thích là do các tổ chức phi chính phủ cung cấp nhiều giếng nước sạch trong quá khứ. Xã cần xem xét liệu các tổ chức phi chính phủ sẽ tiếp tục thực hiện công việc này.

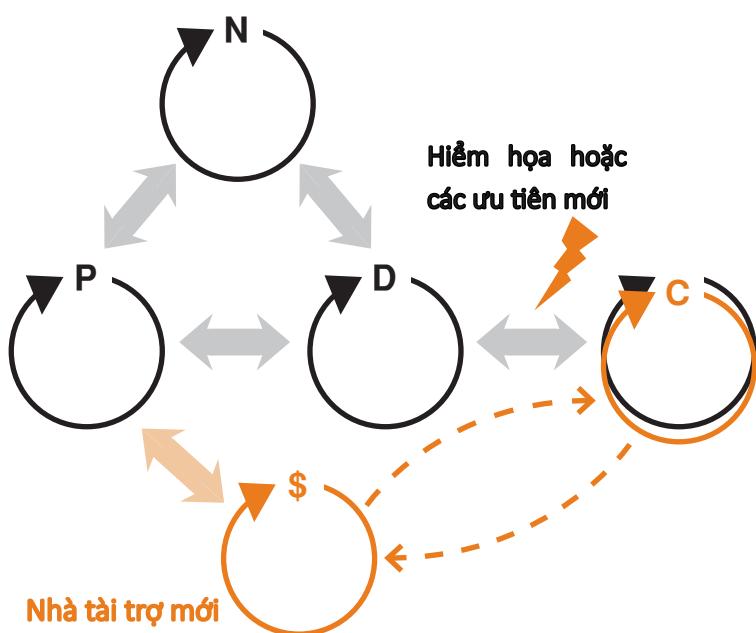
- iv. Điều gì là quan trọng hơn nếu khí hậu trở nên xấu đi và tại sao (Cột Phân loại Tính dẽ bị tổn thương)? Những vấn đề này có được giải quyết trong kế hoạch kinh phí/ngân sách hiện tại? Những vấn đề này có cần hỗ trợ từ các nhà tài trợ? Nếu có, hỗ trợ bằng cách nào?

Ví dụ, vấn đề Thủy lợi là cao trong Phân loại Tính dẽ bị tổn thương nhưng là thấp trong Phân loại Kế hoạch bởi vì các công ty tư nhân được trông đợi sẽ tham gia xây dựng Thủy lợi. Xã cần đảm bảo rằng họ nhận thức đủ về tầm quan trọng của ưu tiên này, đặc biệt trong bối cảnh biến đổi khí hậu.

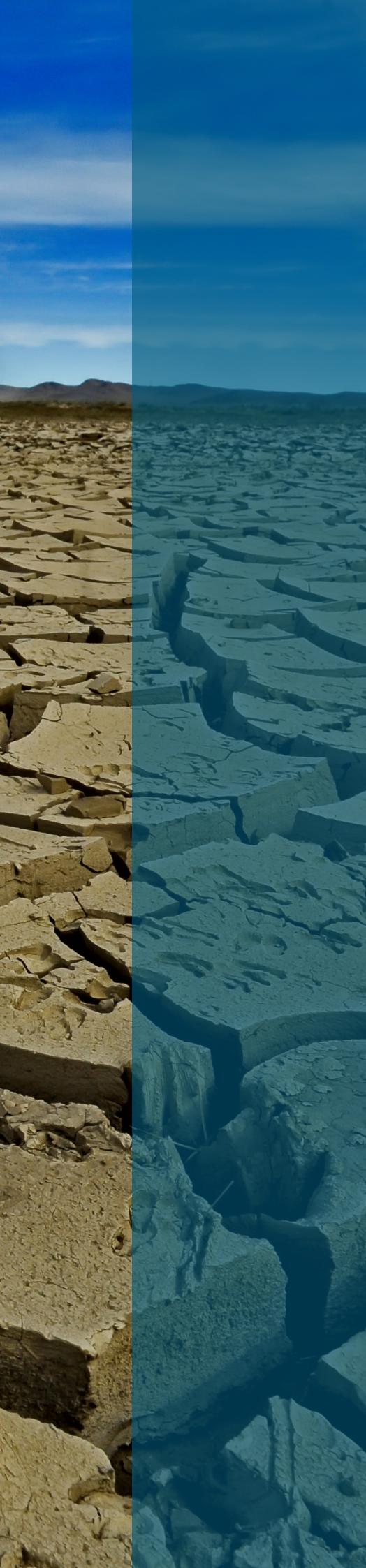
Lưu ý: Những hạn chế trong quá trình thảo luận

Thảo luận về các ưu tiên có thể là khó khăn bởi vì những lo ngại về tham nhũng. Đôi khi, những gì được cấp ngân sách thực hiện còn phụ thuộc vào ưu tiên của Quốc gia, Tỉnh, Huyện. Đôi khi, các kế hoạch được phát triển theo định hướng, nên nhu cầu không phù hợp. Đôi khi, thứ tự ưu tiên và nhu cầu thay đổi sau khi kế hoạch được hoàn chỉnh (ví dụ, bởi vì một thiên tai hoặc các dịch vụ được cải thiện). Đôi khi, Chính quyền xã chưa nhận thức rõ về các nguồn ngân sách. Đôi khi, một nguồn ngân sách dự kiến trong kế hoạch nhưng thực tế chưa tồn tại. Chúng ta cần tập trung vào các ưu tiên hơn là ngân sách/kinh phí để hạn chế những vấn đề này trong thảo luận.

Các ưu tiên không thống nhất với nhau đòi hỏi phải xem xét cẩn thận cả nguyên nhân và hậu quả, và nhấn mạnh sự phức tạp của việc lập kế hoạch/quy hoạch; kinh phí cho các nhu cầu ưu tiên có thể không bao giờ được đáp ứng đầy đủ bởi ngân sách nhà nước. Một cách để giải quyết vấn đề này là phát triển một lộ trình cho việc thường xuyên cập nhật các ưu tiên, và chia sẻ với các nhà tài trợ, các tổ chức viện trợ, nhằm cung cấp một cách tiếp cận tích hợp hơn để phát triển cộng đồng. Điều này được thể hiện ở Hình bên dưới, trong đó các vòng tròn đại diện cho quy trình lập kế hoạch, N đại diện cho ưu tiên cấp quốc gia, P đại diện cho các ưu tiên cấp tỉnh, D đại diện cho ưu tiên cấp Huyện, và C đại diện cho ưu tiên cấp xã.

Layout & Design by
Battambang Traveller Group
Email: info@battambangtraveler.com
www.battambangtraveler.com